

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXX Kaina 15 c.

PIRMADIENIS — MONDAY, LAPKRITIS — NOVEMBER 22, 1976

Nr. 275

LAISVOJO PASAULIO LIETUVŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET

CHICAGO, ILLINOIS 60639

TELEFONAI: (312) 585-6300

HAVANA LIEKA MASKVOS GLOBOJ

Daugiau negu prieš metus pradėta šnibzdėti, jog Kremliaus agentai patylo minkština Kubos diktatorių Castro, kad šis suartėtų su Maskva. Iš Washingtono žurnalai pradėjo būriais plaukti į Havaną. Iš ten grįžę entuziastiškai skelbė, kad gandai netikri, kad Havanoje pasirinkta Amerikai palanki linija.

JAV skatinant, Amerikos valstybių organizacija tyliai panaikino vienuolika metų trukusį Kubai uždėtą diplomatinį ir prekybinį boikotą (embargo). Tą priemonę norėta priversti Castro nutraukti prieš JAV nukreiptus subversyvinus veiksmus. Dabar jau atrodo, kad Washingtonas ir Havana greit atnaujins diplomatinis santykius, nutrauktus 1961 m.

Nėlgai trukus Washingtoną pasiekė žinia, jog 14.000 Kubos karių su geriausiais ginklais įsiveržė į Angolą, kad ten sunaikintų antikomunistinę opoziciją ir jos vietoje įkurdintų marksistinę režimą.

Kontroliuojamas ir asmeniškas žmogaus gyvenimas

„Svaria įtaką darbo našumui, produkcijos gamybai didinti turi drausmės stiprinimas“. Taip pradeda savo straipsnį apie darbo drausmę Ed. Konkevičius, Žemės ūkio ekonomikos instituto vyr. mokslinis bendradarbis spalio 19 „Valstiečių Laikraštyje“. Darbo drausmę reikia veikti administracinėmis, ekonominėmis, psichologinėmis, teisinėmis ir kitomis priemonėmis. Šios visos yra prievartinės priemonės. Iš antros pusės, veikiama ir višonjančiomis darbo našumui kelti priemonėmis. Visa tai didelį rūpestį kelia komunistams ir jų pastatytoms profesinėms sąjungoms.

Darbe nusipelnusiems kolūkiečiams teikiama tokios lengvatės: nemokamai ir lengvatinėmis sąlygomis aprūpinama kolūkiečių gyvenamųjų plotų, kuriuose elektra, transportas, keliai, laipniai, pensijos, poilsio namai ir kt. Jie taip pat turi teisę į priėmus prieš valstybinės ir kolūkinės pensijos. Auklėjimo programoje pagrindinis reikalavimas iš žmogaus yra, kad jis darbe suprastų visuomeniškumą primatą ir atsakytų individualumui. Šiuo klausimu agitatoriai turi ypatingai daug darbo su atskirais individualais, braudamiesi į jų namus, šeimas, kontroliuodami iki smulkmenų asmenišką žmogaus gyvenimą. Grupinėse gyvenvietėse ir nuolatos plakamu lenktyniavimo botagu komunizmas iškočia kiaurai kiekvieną žmogų. (E.)

Londonas. — Britų svaras bent kiek atsigavo, praėjusį penktadienį jo vertė pakilo iki 1.70 dol.

San Francisco. — Patricia Hearst, prieš 33 mėnesius radikalų pagrobta, vėliau su jais susidėjo, o prieš 14 mėnesių suimta, už 1.5 mil. dolerių užstato paleista. Pinigų uždėjo milijonieriai tėvai.

Montrealis. — Kanados ministras pirmininkas Pierre Trudeau buvo susitikęs su Quebeco biznio vadais ir prašė jų neplatinti šios provincijos separatinių idėjų.

ONA LABANAUSKAITĖ

Kas padrašina Kremlių organizuoti tokią avantiūrą? Sovietų karinė jėga ir JAV Kongrese atsiradusios naujos izoliacinės nuotaikos. Prieš kelerius metus ir Maskvos spaudžiama Kuba nebūtų drįsusi mėsintis į tokią pavojingą avantiūrą. Dabar, Maskvos spaudžiama ir remiama, Kuba sulaužė Monroe doktriną ir savo kraštą pavertė karine baze.

Praėjusį pavasarį sovietų transportiniai lėktuvai išvežė 650 Kubos karių, lakūnų ir technikų į milžinišką sovietų karinę

bazę Berberoje (Somalija), kur įkurdinta 2,500 rusų karių. Kubiečiai ten skraido kovos lėktuvais, aptarnauja raketas ir apmoko partizanus Jemene ir Somalijoje. Jie ruošiami „išaisvinimo karams“ prieš Etiopiją, Džibutį ir Omaną. Laikui atėjus, jų pareiga bus uždaryti įplaukimą į Persijos įlanką, iš kur plaukia milžiniški naftos kiekiai į Europą ir Japoniją.

Rusijoje parengta 30 Kubos slaptosios policijos vyrų ir jie paskirti dirbti Havanos institute, kad paruoštų angliškai kalbančius kubiečius slaptai infiltruoti Amerikon kaip šnipus ir teroristus.

Pripažins 200 mylių vandenį

Washingtonas. — Šią savaitę laukiama vieno dokumento pasirašymo, kuriuo sovietai turės nusileisti ir pripažinti Amerikos žvejybos teises į vandenį iki 200 mylių nuo Amerikos krantų. Daug valstybių savo ūkines ar tik žvejybinės teises išplėtė iki 200 mylių, nelieka nieko kito daryti ir Amerikai.

Kaip jie galėjo baigti mokyklą?

Los Angeles. — 75 procentai baigusiu California aukštesniais mokyklais abiturientų neišlaikė egzaminų į kolegijas, sako William Fretter, California universiteto fizikos profesorius. Nesugebėjo išreikšti savo minties, nerado atitinkamų žodžių, ir jų rašiniai buvo palaidi, neorganizuoti.

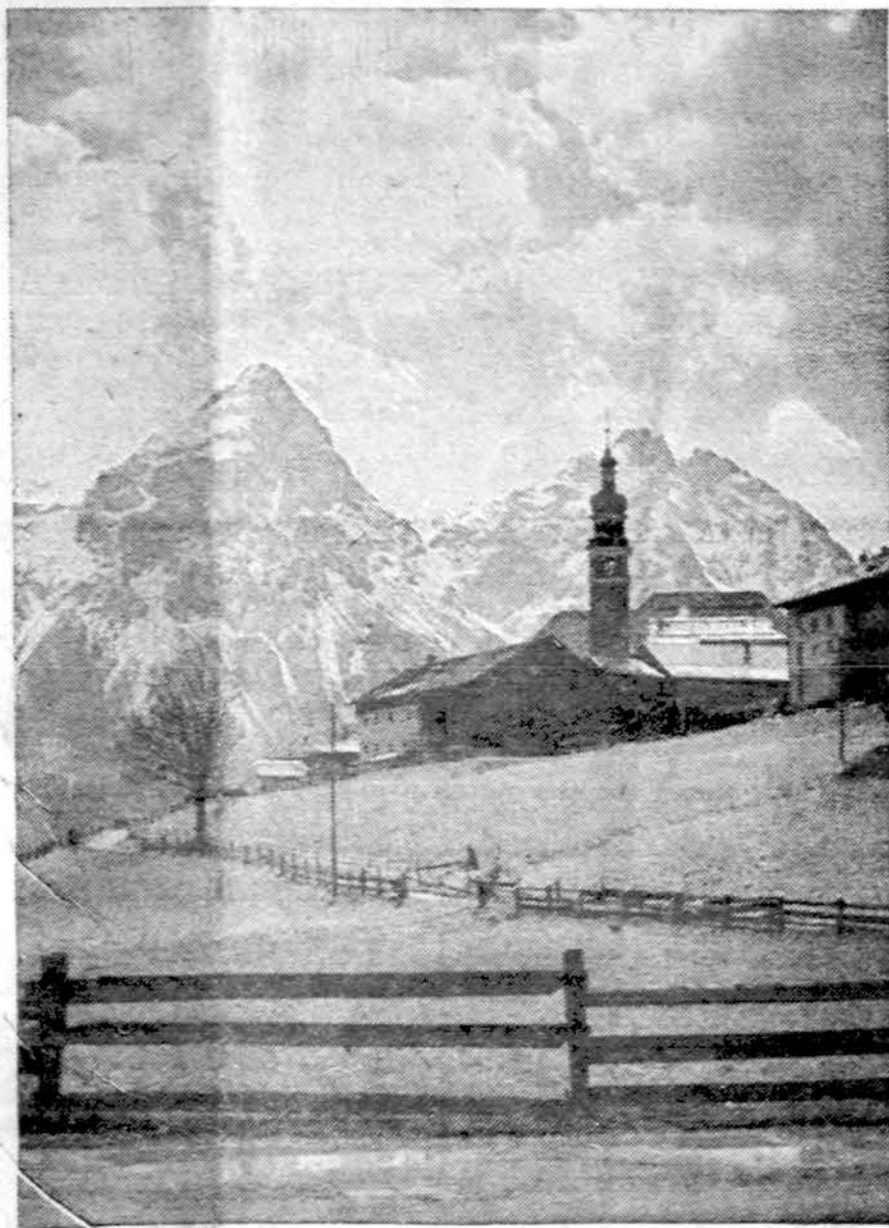
Angolą priims J. Tautas

New Yorkas. — Jungtinių Tautų Saugomos Taryba šiandien žada formaliai balsuoti Angolos priėmimą. Paskutinėmis žiniomis, Amerika nežada priešintis ir priėmimo nevetuos.

Išėjo trys Eltos biuletiniai, leidžiami svetimomis kalbomis. Angų kalba spalio numerio turinys. Lietuvių nacionalinio laudies fronto deklaracija; „LK Bažnyčios Kronikos“ Nr. 23 pasiekia Vakarų; Nijolės Sadūnaitės laiškas iš Sibiro; Naujas „Aušros“ numeris (Nr. 3); Kaino Priskelimo bažnyčios desekracija; „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ Nr. 21 ištraukos; Kęstučio Jokubyno atvejis; naujienos trumpai; knygos, straipsniai.

Sovietų judamosios priešlėktuvinės raketos

Pirmasis sniegas Alpėse. Sonnenspitze, Bavarija

Dešinieji paminėjo Franco mirties metines

Madridas. — Ispanijos frankistai surengė demonstracijas ir paminėjo Franco vienu metų mirties sukaktį. Se Ispanijos ir falangistų vėliavom žygiavo centrinėmis Madrido gatvėmis, dainuodami falangistų dainas ir šaukdami „Franco-Franco! Vieni skaičiuoja eitynėse dalyvavo 150,000, kiti tik 60,000 žmonių. Žygiuodami pro parlamento rūmus vėl buvo girdėti: „Parlamentarai išdavikai!“, „Mes nenorime demokratijos“ arba „Valdžią armijai!“. Reikalavo premjero Adolfo Suarez atsistatydinimo.

Karalius Juan Carlos su žmona ir Franco našlė dalyvavo pamaldose prie Franco kapo Mirusijų slėnyje, kur palaidoti civiliniam kare kritusieji.

Prašo amnestijos

New Yorkas. — Įvairių religinių grupių vadai ir kai kurie veteranai prašo Jimmy Carteri, kai jis bus prezidentu, suteikti visuotinę amnestiją 15,000 Vietnamo karo metu pasislėpusiems kariuomenės šaukimui ir 800,000 kitiems karo veteranams, kurie nėra gavę labai geros atestacijos ir dėl to negali pasinaudoti visokiomis privilegijomis.

Varšuva. — Lenkijos vyskupai prašo valdžią suteikti visuotinę amnestiją visiems nuteistiems dėl birželio mėnesio riaušių. Valdžios žiniomis, kalėjimuose tokių tebe laikoma dar 74.

Žvėrys bijos naftotiekio

San Diego. — Inžinieriai, tyrinėję, kokį efektą Alaskos gyvūnams gali padaryti nutiestas naftotiekis, tvirtina, kad briedžiai, meškos, vilkai ir kiti gyvuliai bei paukščiai bijos nutiestų vamzdžių, ypač jo garsų, ir iš tų vietų pasitrauks.

Washingtonas. — Mrs. Betty Ford draugams išsitarė, jog jie savo namą Alexandrijoje, Va., nutarė paruoti ir, greičiausiai, iškurs Palm Springs, Californijoje.

Sovietų bombonešiai galės pasiekti Ameriką

Washingtonas. — Amerikos karinei žvalgybai nujaučiama, kad sovietai stato naują lėktuvą — tanką, įgalintį ju bombonešiai Backfire pasiekti Amerikos taikinius ir vėl grįžti. Toks išradimas sukomplicuos ir taip jau komplikuoatas ginklavimosi apribojimo derybas.

Lėktuvas - tankas bus variantas keturių motorų prekinio IJ - 76. Bus baigtas po 10 mėnesių. Backfire lėktuvai amerikiečiai nori išrašyti į SALT susitarimą, bet rusai priešinosi, tvirtindami, kad jis nėra tarpkontinentinis. Be papildymo kuru bombonešio spindulys yra apie 3,500 mylių.

Bijo atominių ginklų išsiplėtimo

Bonna. — Kai Prancūzija nusileidžia Amerikos spaudimui ir Pakistanui nežada paruoti atominio reaktoriaus, prancūzai to paties rari iš Vakarų Vokietijos. Vakarų Vokietija yra pažadėjusi tokį reaktorių paruoti Brazilijai. Vokiečiai nėra linkę spaudimui nusileisti.

„Chicago Daily News“ rašo, jog Prancūzijoje pradama baimintis, kad vokiečiai labai slaptai galėtų pasigaminti atominių bombų Brazilijoje. Taikos sutarty po II pasaulinio karo Vakarų Vokietijai atominių ginklų turėti uždrausta.

Panamos diktatorius Torrijos, griežtai reikalaujantis Amerikos pasitraukimo iš kanalo

KAIP SUMAŽINTI GYDYMOSI IŠLAIDAS

Chicago. — Chicagos universitete buvo suruoštas simpoziumas Amerikos sveikatos apsaugojimo problemomis. Simpoziumo sponsorium buvo Blue-Cross - Blue Shield. Tarp kitų dalyvių buvo žinomas konservatyvus kolumnistas William Buckley ir varotojų reikalų advokatas, didelis gynėjas Ralph Nader. Bendra išvada: Amerika bankrutuos, jei amerikiečiai nesims naujų priemonių ir rūpestingiau nesisaugos ligų, susižeidimų. Medicinos ir sveikatos išlaidų išlaidos kyla ir kils nepaprastu greičiu. Negali to sulaukyti nei valdžia, nei organizuota visuomenė.

Šiais metais sveikatai skiriamos išlaidos pasiekė apie 133 milijonus dolerių, arba kiekvienai Amerikos šeimai po 2,200 dol. Jeigu tokia pat proporcija kils ir toliau, 1980 pakils iki 224 bil. dol. Didele, labai didele dalį šių išlaidų gali-

ma būtų sumažinti, jei piliečiai būtų truputį drausmingesni. Pvz. jau labai aišku, jog nuo 70 iki 90 procentų vėžio ligos priežastimi yra aplinkos užteršimas ir rūkymas. Jeigu sunku išvengti užteršimo, tai tik patys žmonės kalti dėl rūkymo. Galima taip pat sumažinti visokių nelaimių pramonėje, automobilių susisiekimo, reikia griežčiau vykdyti aplinkos užteršimo draudimus. Kalti dažnu atveju ir gydytojai dėl nereikalingų operacijų ir prirašymo nebūtinų vaistų.

Simpoziumo dalyviai paragina visuomenę, ypač mokyklinį jaunimą aprūpinti žiniomis apie sveikatos apsaugą ir higieną. „Abejoju, ar yra nors pusė tuzino mokyklų Amerikoje, kur būtų dėstoma sveikatos programa“, sakė vienas dalyvių, Eugene Sibe-ry, Blue Cross Association vice-prezidentas.

PROFESORIUI J. ERETUI 80 METŲ

Lietuvai ir lietuviams pašventęs visą gyvenimą šveicaras

Eltos biuro vienas steigėjų ir pirmajam biuletenio redaktoriui prof. Juozui Eretui, gimusiam Bazelyje, Šveicarijoje, 1976 spalio 18 sukako 80 metų. Nuo 1915 jis studijavo Friburgo, Bazelio ir Lausanos universitetuose. 1918 universitetą baigė daktaro laipsniu, parašęs di-

Juozas Eretas C. Grincevičiaus nuotr.

sertaciją apie Jėzuitų teatrą Šveicarijos Friburge. Ten jis susipažino su lietuviams studentais ir padėjo jiems redaguoti spaudai siunčiamus biuletinius apie Lietuvą, o taip pat prisidėjo prie žurnalo „Litauen“ redagavimo. Jis parašė ir knygą apie Lietuvą.

1919 Berne prie Šveicarijos vyriausybės susiformavus Lietuvos diplomatinei misijai ir ten įsteigus spaudos biurą, Eretas buvo pakviestas redaktorium. Ten jis savo veikalą „Litauen“ išleido ir prancūzų kalba. Tais pat metais dirbo spaudos biure

prie Berlyno pasiuntinybės ir tu pačių metų spalį buvo pakviestas į Kauną. Čia, be kitų pareigų, suorganizavo Lietuvos Telegrafo agentūrą ELTĄ ir buvo jos direktorium. Lenkams užpuolus Vilnių, Eretas savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę ir buvo pirmojo savanorių pulko vado K. Skirpos adjutantu. Karui pasibaigus, Eretas perėjo į civilinį gyvenimą: organizavo blaivybės draugiją, sporto šventes ir kt. Jis greitai pasidarė pavasarininkų vadu ir tik 1928 pavasarininkų vadovavimą perdavė dr. Juozui Leimonui. Tapęs Lietuvos piliečiu, įstojo į krikščionių demokratų partiją ir 1923 buvo išrinktas į II-jį seimą atstovu.

1922 naujai įsteigtame Lietuvos universitete pradėjo profesoriuoti. Teologijos - filosofijos fakultete dėstė visuotinę literatūrą. Būdamas Lietuvoje parašė daug knygų lietuvių, prancūzų ir vokiečių kalbomis: lengvosios atletikos vadovėlis (drauge su K. Dineika), Beethoveno jaunystė, H. Sense ir Elzbieta Steigel, Juozas Taurelis, Jaunas Goethe ir kt. Su Ona Jakaityte sukūrė lietuvišką seimą. 1941 kovo 22 išvyko į Šveicariją ir ten rašo knygas ir straipsnius. Paskutinis veikalas yra „Die Vergessenen Balten“, vėliau buvo išverstas į anglų ir prancūzų kalbas. Nuosirdžiai vertiname suka- tavininko didelius darbus ir nuopelnus Lietuvai ir linkime ilgai- siausių metų. (E.)

Apie naftos pabrangimą

Washingtonas. — Kitą savaitę pas prezidentą Fordą lankysis Italijos ministras pirmininkas Giulio Andreotti.

KALENDORIUS

Lapkričio 22: Filomenas, Cecelija, Steikintas, Dainė.

Lapkričio 23: Klemensas, Lukrecija, Doviltas, Liubartė.

Saulė teka: 6:47, leidžias 4:25.

ORAS

Daugiausia apsiniaukę, šalta, apie 30 laipsnių.

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

VLADAS RAMOJUS

ATSISKYRE IS GYVUJU

Lapkričio 11 d. iš gyvųjų tarpo atsiskyrė lietuvių jėzuitų vienuolijos narys, uolus kunigas ir puikus pamokslininkas, sąžiningas Lietuvos bendruomenės narys kun. Kazimieras Peckys, SJ. Vėlonio pagrindiniai biografijos duomenys šie: gimė 1918 m. sausio 6 d., jėzuitus įstojo 1937 m. rugpjūčio 29 d., kunigystės šventimus gavo 1945 m. rugpjūčio 22 d., mirė 1976 m. lapkričio 11 d. Daugiausia lietuvių dvasiniam reikalams pasižymėjęs, dirbdamas Montreale lie. Aušros Vartų parapijoje ir paskutinę eilę metų Chicagoje. Savo metu daug padėjo skautams ir šauliams. Už tai šaulių sąjunga jį pakėlė į garbės narius ir laidotuvėse iškilmingai vėloniui atidavė paskutinę pagarbą.

Kun. Br. Markaičio, SJ, pamokslas žodžiais, vėlonis per gyvenimą perėjo tyliai, būdamas ištikimas savo kunigiškai, vienuoliškai priesaikai. Todėl vėlonio portretą sunkiau nupiešti. Daugelis jėzuitų kopyčios lankytojų Chicagoje kun. K. Pečkį pažinome, kaip stambų, atletiškos išvaizdos vyrą, dažnai sekmdieniais iš eilės laikiusį dvi savaites su puikiais, turiningais pamokslais. Kiek man žinoma, kun. K. Peckys jaunystėje buvo geras sportininkas, mėgęs žaisti futbolą. Todėl, kai vėliau užsivilkio kunigo rūbus, jo išvaizda dar vis atrodė labai atletiška. Ankstyvesniais laikais dažnai kalbėdavęs per "Margarito" radijo vedamą lietuvių jėzuitų religinę valandėlę, vėliau, pasinėjęs į misijų ir parapijų darbą, kun. K. Peckys stengdavosi pamokslams kuo geriausiai pasiruošti. Todėl nė kiek nenustebdavau, kai kone kiekvieną savaitę Chicagoje jį susitikdavau autobuse važiuojantį į Brentano ar kitus knygynus nusipirkti naujausius filosofijos, teologijos, istorijos ir kitų sričių veikalus bei rimtus pasaulinius žurnalus. Iš tos naujausios pasaulinės lektūros jis paruošdavo klausytojų labai mėgiamus pamokslus, atausčius šiu dienų nuotaikomis ir atitinkamai įvykiais. Kun. K. Peckys, nors ir buvęs sportininkas, gal buvo vienintelis jėzuitas Chicagoje, nevairavęs automobilio.

Kai prieš kelis metus liet. jėzuitų jėgos Chicagoje staiga prarėdė, kun. K. Peckys, išviršiniai atrodo visai nenusiminęs (kun. Br. Markaičio pamokslas žodžiais, vėlonis savo skausmų bei problemų niekam neatverdavo), čia rašančiam prasiitarė: "Nenusiminkime, mes, likusieji, atlaikysim!" Kiek paguodos tada telkė tie kunigo — atleto žodžiai.

Bet štai jau praėjusia žiema jėzuitų kopyčios gausius lankytojai ir kiti, pamatė, kad kun. K. Peckys labai greitai meta svorį, veidas baltes, akys dumba ir graži atletiška išvaizda nyksta. Dar praėjusią vasarą sekmdieniais sąžiningai atlaikydavo po dvi savaites Mišias, pasakėdavo taip pat gerai paruoštus pamokslus, bet veidas jau buvo visiškai ligoninis. Ne kartą vasaros vakarais pasivaikščiodavome po parkelį prie Jaunimo centro. Sakė, kad jaučiasi labai gerai, numetęs svorį. "Nesirpinkite, nieko man neskauda", ne sykį jis pasakė čia rašančiam ir kitiems pažįstamiems, kunigams ir broliams jėzuitams, kurie kun. Kazimiero sveikata taip pat buvo giliai susirūpinę.

Prieš tris savaites, kai jau nebegalėjo pastovėti ant kojų, pasprašė kun. J. Vaišnį, SJ, kad padėtų jį ligoninė. Ten tyrimai parodė, kad padėtis beviltiška, kad visą organizmą apėmęs vėžys. Taip lapkričio 11 d., prieš pat mirtį vėloniui lankiusio vysk. V. Brizgio žodžiais, kun. K. Peckio gyvenybė užgeso staiga, kaip žvakė.

Jėzuitų kapinių sklype

Kun. K. Pečkio palaikai buvo pašarvoti J. Evans laidotuvių kopyčioje per savaitgalį. Paskutinę pagarbą vėloniui atidavė būriai organizuotos ir neorganizuotos lietuvių visuomenės. Sekmdienio vakare įvyko atsiveikininimas. Jį pravedė liet. jėzuitų vienuolyno Chicagoje vyresniojo pareigas einantis kun. J. Vaišnys. Su vėloniu atsiveikino kun. J. Kubilius — Montreale lietuvių visuomenės vardu, kun. G. Kijauskas — liet. jėzuitų vardu, taip pat aukšt. lit. mokyklos mokytojų, šaulių ir "Krivulės" atstovai. Atsiveikininimo metu buvo girdima Rossini ir Verdi religinė muzika. Gailla, kad nebuvo pakviestas atsiveikininimo žodį tarti LB atstovas, nes vėlonis buvo aktyvus LB Gage Parko apyl. narys.

Pirmadienio, lapkričio 11 d. rytą palaikai atlydėti liet. jėzuitų kopyčią, kurią sausakimšai pripildė kunigai ir pasauliečiai. Mišias už vėlonio sielą atnašavo vysk. V. Brizgys su dešimčia jėzuitų, marjonų ir pasauliečių kunigų. Mišias gražiu giedojimu lydėjo sol. J. Vaznelis. Jaudinančią pamokslą pasakė iš Kalifornijos atvykęs kun. B. Markaitis, SJ. "Tėvas Kazimieras per gyvenimąėjo savo keliu, pagal savo ištikimumo ir pareigas atliko geriausiu būdu. Savo kunigiškos, vienuoliškos priesaikos laikėsi pastoviai. Taip jis gyveno matydamas prasmę. Tą jis laikė aukščiausiu idealu žemėje. Jis atidavė savo duklę pagal visus sugebėjimus..." Pamokslą pabaigė, atsiremusi į šiu dienų tikrovę, buvo liūdna: "Jo ašaros dabar krenta, nes kunigų skaičius mažėja, darbų eilė didėja, o darbininkų nebeatina. Kas belaisvins Lietuvą, kas paruos ateities kovotojus, kai dvasios vadų nebeturėsime..."

Apie vidurdienį ilga automobilių procesija kun. K. Pečkio palaikus nulydėjo į liet. Sv. Kazimiero kapines. Ten naujame sklype nupirktą 20 duobų lietuviams jėzuitams, i ta naują sklypą perkelti kun. J. Raibūžio palaikai, o šalia jo palaidotas ir kun. K. Peckys. Duok Dieve, kad po 20 ar 50 m., kai tos duobės bus jau pilnos, atsiartų jaunų, gyvų jėzuitų, kurie darbuotųsi lietuvių išsivijimo eilėse. Ta nuotaika buvo labai ryški kun. K. Pečkio šermenyje ir laidotuvėse, galimoji tragedija aiškiai buvo atverta kun. Br. Markaičio, SJ, vysk. V. Brizgio ir kitų lūpomis.

Kun. dr. Jurgis Razutis

VASARIO 16 GIMNAZIJA ATSIŠVEIKINO SU E. TAMOŠAITIENE

Ilgametė mergaičių bendrabučio vedėja Eliza Tamošaitienė pasitraukė iš Vasario 16 gimnazijos. Tai didelis nuostolis mokyklai. Ji pasitraukė dėl savo labai nusilpusios sveikatos. Mokykla atsiveikino su ja rugsėjo 29 d. Vakariniame susirinkime į valgyklą mokiniai, pasipuodę šventadieniškais drabužiais, pačioje valgykloje stališkai buvo išpuošti gėlėmis ir žvakutėmis.

Gimnazijos direktorius V. Natkevičius tarė keletą šiltų žodžių. Susirinkime prie žvakėmis ir gėlėmis papuoštų stalų. Nuotaika rimta ir graudi. Iš mūsų tarpo išsiskiria auklėtoja E. Tamošaitienė, čia dirbusi daugiau kaip 15 metų. Per tą laiką ji yra įsigijusi didelę praktišką, daug išgyvenusi ir patyrusi. Savo uoliu pareigų ėjimu yra labai nusipelnijusi gimnazijai. Ji darė didelę įtaką savo auklėtinėms. Pališka mus dėl susilpnėjusios sveikatos. Šitas kuklus atsiveikininimas tebūna jai mūsų padėkos ženklas.

E. Tamošaitienė kilusi iš Klaipėdos krašto. Gimnaziją ėjo Šilutėje. Mokėsi Tauragės mokytojų seminarijoje, lankė Klaipėdos muzikos mokyklą, vėliau vaidino ir dainavo Kauno teatre. Čia buvo gera kūno kultūros ir tautinių šokių mokytoja. Jos vadovaujama šokėjų grupė buvo pasiekusi tarptautinių laimėjimų. Ji ruošė gražius vaidinimus.

Lietuvių Bicentennial komiteto suruoštos parodos Detroito Tarptautinio Instituto tautybių salės vienas kampas. Nuotr. Jono Gaizūčio

mas prasmę. Tą jis laikė aukščiausiu idealu žemėje. Jis atidavė savo duklę pagal visus sugebėjimus..." Pamokslą pabaigė, atsiremusi į šiu dienų tikrovę, buvo liūdna: "Jo ašaros dabar krenta, nes kunigų skaičius mažėja, darbų eilė didėja, o darbininkų nebeatina. Kas belaisvins Lietuvą, kas paruos ateities kovotojus, kai dvasios vadų nebeturėsime..."

Apie vidurdienį ilga automobilių procesija kun. K. Pečkio palaikus nulydėjo į liet. Sv. Kazimiero kapines. Ten naujame sklype nupirktą 20 duobų lietuviams jėzuitams, i ta naują sklypą perkelti kun. J. Raibūžio palaikai, o šalia jo palaidotas ir kun. K. Peckys. Duok Dieve, kad po 20 ar 50 m., kai tos duobės bus jau pilnos, atsiartų jaunų, gyvų jėzuitų, kurie darbuotųsi lietuvių išsivijimo eilėse. Ta nuotaika buvo labai ryški kun. K. Pečkio šermenyje ir laidotuvėse, galimoji tragedija aiškiai buvo atverta kun. Br. Markaičio, SJ, vysk. V. Brizgio ir kitų lūpomis.

PARODA DETROITE (Pabaiga)

Juozas Jasiūnas pritaikomojo meno ir rankdarbių mokytojas spalvomis ir raštu įvairumu, jo audiniai skiriasi iš kitų audėjų darbų. Jis pats, jei reikia, siūlus dažo. Turi savo audinių pavyzdžių didžiulį albumą.

Viktoras Veselka parodė kopyteles, kryžius, kopytstulpus. Virš vitrinų ant lentynos iškelti šeši manekėnai, įvairių sričių tautiniais rūbais papuošti, graži, aukšta ir liekna A. Jonynienės vaza ir dailininkų: Ričardo Bilaičio, Wayne universiteto meno katedros vadovo, Stančikaitės - Abraitienės, Jadvygos Paukštienės, Antano Rūkštelės ir Jono Gaizūčio paveikslai, ant sienų sukabinti keramikos plytelių, Jurgio Baublio darbo, Lietuvos miestų spalvingi herbai. Lankytojams suprasti ekspozicijos padėjo paaiškinimai anglų kalba.

Lankytojų minia, o ju per tą laiką perėjo tūkstančiai, buvo įvairi savo kilme, išsilavinimu, skoniu. Kai kurie nepasitenkino vienu kartu, bet parodą lankė pakartotinai. Lankytojų entuziastingi pasisakymai buvo rengėjams moralinis atpildas už rūpestį ir darbą.

Tik žmonės netekę tėvynės gali tokią parodą suruošti, taip sa "karštą meilę tėvynei išreikšti, — išsireikšė vienas lankytojas.

Iš Lenkijos į Ameriką atvažiavęs kunigas džiaugėsi, kad prieš grįždamas į Lenkiją, turėjo galimybę tą nepaprastą parodą aplankyti, tokiais vertingais ekspozitais pasigėrėti.

Jaunas gudas ilgai studijavęs visas vitrinas, palygines kai kuriuos ekspozitatus su tos rūšies gudiškais, pareiškė: "Jei ši paroda būtų pasaulio lietuvių sostinėje Chicagoje, jie galėtų ja su pagrindu didžiūotis, bet kad tokią parodą galėjo suruošti daug ma-

Lietuvos Generolines Konsulės Padėka

Ivykus nelemtam susižeidimui ir laike ilgai užtrukusio gijimo periodo (kuris, deja, dar nesibaigė), organizacijų valdybos bei atstovai ir skaitlingi mielieji tautiečiai paguodė mane ir išreiškė širdingą užuojautą mane ištikusios nelaimės. Nepajėgdama visiems asmeniškai padėkoti, pasinaudoju gerojo, paslaugaus "Draugo" skiltimis padėkos išreikšimui.

Sirdingai dėkoju visiems lankiusiems mane ligoninėje ir namuose. Dėkoju už mano intencija skirtas šv. Mišias ir maldas, už gausybės gėlių ir dovanų atsiuntimą, už šiltes greito pasveikimo linkėjimus žodžiu, raštu, kortelėmis ir už pasiūlytą bei suteiktą talką mano negalavimo metu. Visiems — visoms esu giliai dėkinga.

Juzė Daužvardienė
Lietuvos Generalinė Konsulė

SOPHIE BARCUS
RADIO SEIMOS VALANDOS
Visos programos su WOPA.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo dienio iki penktadienio 12:30 — 1:00 val. popiet. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef: HE 6100-42413
1490 A. M.
7189 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Nr. 25 ir 28. Viso 24 kūrinių, kurios primins Lietuvą, Lietuvos kariuomenę ir kitus lietuviškus kūrinius, tai būtent:

- Karo Mokyklos choras: KUR LYGŲ LAUKAI
MARŠ MARŠ KAREIVELIAI
GELEZINIO VILKO MARŠAS
SUTEMS TAMSI NAKTUŽELĖ
- J. Petrauskas ir V. Dineika: VAIDYLOS MALDA
SENAS KANKLININKAS
- Karo Muzejuje — Vėliavos nuleidimas I-II dalis
- A Dvarionas: TU TIK TU TAIP MOKI MYLETI
- Stepo Gražūnio ir Antano Dvariono įvairūs įdainavimai, visus suminėti reikėtų daug vietos. Šių abiejų albumų tik \$12.50 su persiuntimu.
- Užsakymus siųskite šiuo adresu:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill, 60629

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second Class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: \$28.00 — Chicago and Cook County, Illinois
Elsewhere in U.S.A. \$26.00, Canada \$28.00, Foreign Countries — \$29.00.

Pašto šilaidas mažinant, pakvitevimas už gautas prenumėratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adresu gavus šį jo mokėstį, atšlymima, iki kada skaitytojas yra už mokėjęs.

"Draugo" prenumėratų mokama š anksčiau	metams 6 mėn. 3 mėn. 1 mėn.
Chicago, Cook, Ill.	\$28.00 \$15.00 \$10.00 \$4.00
Kasadoje	\$28.00 \$15.00 \$10.00 \$4.00
Kitur	\$26.00 \$15.00 \$10.00
Užsienyje	\$29.00 \$17.00 \$11.00
Savaitinis	\$18.00 \$10.00

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadieniais 8:30 — 12:00
• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių pesaugo, juos grąžina tik š anksčiau susitarus Redakcijoje už skelbimų turinį patsakoto. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, ASU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
2858 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. FERD. VYT. KAUNAS
BENDROJI MEDICINA
1407 S. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7
Išskyrus treč. ir šešt.

DR. K. G. BALUKAS
Akusierija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurģija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirmia ligonius pagal susitarimą. Jei neatliepa, skambinti 374-8004

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Avenue
Val: pirmad., antrad., ketvirtad. 8 iki 12:30 val. vakaro.
Šeštad. nuo 1 iki 3 val.
Pagal susitarimą
Ofiso telef. WA 5-2670
Rezid. tel. WA1brook 5-3048

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm. ketv. 1 iki 6 v. popiet.
Antrad., penktad. 1-5, treč. ir šeštad. tik susitarus.

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val: pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt. 10-4; šešt. 10-3 val.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nervų ir Emocijų ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. W. M. EISINŠINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepa, skambinti: MI 2-0901.

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akčių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKSEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3544 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. JUCAS
DERMATOLOGJA — CHIRURGIJA
5214 No. Western Avenue
1002 No. Western Avenue
Tel. atsakomas 12 valandų
489-4441 — 561-4605

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-4 val. popiet.
Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

DR. PETRAS ŽLIUBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6234 S. Narragansett Ave.
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7
Šeštadienis pagal susitarimą.

Apimokla skelbtis dien. DRAUGE
ses šis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. G! skelbimų kainos visoms prišunčiamos.

BAMAS TURĖS STIPRINTI RUSIJĄ

"Manau, kad BAME išliejau ji BAMO statybai turi duoti. daugiau prakaito, negu per visą gyvenimą iki jo. Netikit! Bandyti išrodyti, 30 laipsnių C, jokių vėjo, saulės ryškio. Iki siaubo ryškio ir karšta, todėl praminėm ją Ryškulių išsirengę ligi juosmens, tašom rąstus katilinė. Trijų metrų aukštyje stovi ant rasto ir mojuoji, mojuoji, stengdamasis išspausti iš savęs viską, ką gali. Juk katilinė turim baigti ligi šaldytų — jei nespėsime, visą gyvenvietę kalens dantis... Stengiamės nekreipti dėmesio į uodų ir kitokių vabzdžių debesis. Kapoti, kapoti, nes reikia, nes reikia katilinės. Prakitais? Tai va, jis ir teka. Kasdien. Pirmomis naktimis kamavo kosmarai, visus sąnarius gėlė. Dabar jau pripratau ir mano "muskulatiuros reljefas" net labai pasikeitė. O dėl uodų... Tai, žinote, toks šlamštis, kad nusipelnė 283461 prakeikimo... Musytė regis, mikroskopiška — 1-1,5 mm ilgio, bet kai įkanda — nenoromis sustangni. Įkandimo vietoj pasirodo kraujo lašelis, žaizdėlė neužgija 2-3 dienas, raudona dėmelė neišnyksta po savaitės. Todėl dirbame rytais. Taip nepatogu, bet ką darysi. Teisybė, yra skystųjų priešvabzdžių, bet jie veikia tik tada, kai oda neprakaituoja, bet BAME to nebūna..."

Aukščiau atspausdinome vieno lietuvių, dirbančio BAMO statyboje, laišką, paskelbtą Vilniuje leidžiamose "Jaunimo gretose". Jis truputį mums padėjo pajusti BAMO statybos malonumus. Be to, kas gi tas BAMA? Tai Baikalo-Amuro magistralinė geležinkelio linija (BAM — pirmosios raidės), iš kurių Sovietų propagandininkai sukūrė jos vardą.

Rusų užkariautas Sibiras ir Tolimieji Rytai geležinkelio linija buvo sujungti Carinės Rusijos laikais, gerokai prieš I Pasaulinį karą. Tačiau vienos geležinkelio linijos šiuo metu toli gražu nepakanka, ypač kai ji praveda vietomis visiškai arti Kinijos sienos. Labai nesaugu karo atveju: kiekiaai galėtų ją greitai nukirsti ir nutraukti Rusijos Tolimųjų Rytų transportą dar pirmąją karo dieną.

Naują geležinkelio liniją Sovietų inžinieriai planavo jau prieš II pasaulinį karą. Buvo pradėti ir jos tiesimo darbai, kuriuos beveik išimtinai atlikdavo Sibiro koncentracijų stovyklų kaliniai. Buvo nutiesta 178 kilometrai dviejų bėgių eilių geležinkelio linija. 1942 m., karo metu, BAMO bėgiai buvo nuimti ir išvežti į tas karo sritis, kur jie buvo labiau reikalingi. Jais Saratovas buvo sujungtas su Stalingradu, 1943 — 1945 metais linijos statybos darbai vėl atnaujinti ir vėl prie statybos dirbo politiniai kaliniai. Sunkiausius darbus bus čia atlikę ir lietuvių tremtiniai, kurių tarpe buvo ir mums gerai žinoma Elena Jucitė, knygos "Pėdos mirties zonoje" autorė, dabar gyvenanti Bostone.

Dabar ši linija vėl statoma. Jos statyba smarkiai Sovietuose propaguojama. Visoje Rusijoje už ją daug šaukiama televizijoje, kinuose, per radiją, plakatais. BAMIU kuriamos poemos, muzikiniai veikalai. Vaikams duodami Bamo, Bamos, Bamočkos vardai. Didelį "savanorių", komjaunolių ir šiaip jau darbininkų pulką siunčiami negalėtingam darbui. Kiekvienai sovietinei respublikai paskirta, ką

Lietuviai, pvz., turės pastatyti vieną naują miestą su stotimi ir įvairiais įrengimais. Pagal planą, kurie retai įvykdomi, geležinkelio linijos tiesimo, darbai turės būti baigti 1982 metais. Prieš tai turės būti pastatyta 200 stotelių, 60 miestų. 3145 geležinkelio linija turės eiti per septynius kalnagubrius, perkirsti 16 didelių upių. Ji tiesia linija eisianti per Sibiro tundrą ir upelių pastatyti po tiltą, taigi po vieną kilometrą. Iš jų tarpo didžiulį tiltų būsią 142. Kalnai vietomis iškils ligi 2600 kilometrų.

Reikės iškasti 15 kilometrų ilgio tunelių. Linija vienu vesdama per šalto klimato sritis, kur šaltis žiema pasiekia ligi 60 laipsnių C. Žemiau nulio, kitur vasarą saulė spigina ligi 40 laipsnių C. Šilimos.

Sovietų praktika įrodė, kad blogai maitinami koncentracijų stovyklų vergai neįstengė tokią liniją nutiesti, taigi dabar jos statybai telkiami "jauni kadrai". Kad tie "kadrai" noriau vykdyt, jie viliojami aukštais atlyginimais. Taip šaltkalvis, kuris Sovietuose normaliai neuždirba ir 200 rublių per mėnesį, prie BAMO darbų gauna 600 rublių. Ir kitų profesijų darbininkams atlyginimas maždaug trigubas. Telkiami vartojamos tiek propagandinės, tiek prievartos priemonės. Taip Tyndoje, kur prieš trejus metus gyveno 3000 žmonių, dabar gyvena 33,000, o po keturių metų busią 80,000.

Darbininkų sąlygos labai skurdžios. Vieni jų gyvena palapinėse, kiti mediniuose barakuose, dar kiti vagonuose ir sunkvežimiuose. Nėra sanitarinių įrengimų ir bėgančio vandens. Vanduo pristatomas tam tikrais tankais, cisternomis. Trūksta maisto ir ypatingai daržovių, vaisių. Mėsos duodama retai, o ir ta pati konservuota.

Darbininkų gyvenimas labai sunkus. Jie neturi fizinės ir dvasinės atgaivos. Taigi nenuostabu, kad gyvenimas palaidas, neturėdami ką veikti darbininkai, — ima "mylėtis", o kai jau "prispiria reikalas", tokios poros apsidveda. Vienoje statybos grupėje, kur dirba 500 specialistų (40 proc. moterų ir 60 proc. vyrų) 150 apsidvedė. Kartu su vedybomis paprastai atšvenčiamos ir jau gimusių kūdikių vadydynos. Lygiagrečiai kuriamos įstaigos, panašios į vaikų darželius ir jaunos motinos varomos į darbus. Kadangi darbininkai yra įvairių tautybių, kuriasi mišrių tautybių poros, kurių šeimoms nariai savo tarpe kalbasi rusiškai. Tokiu būdu BAMA padeda kurti "internacionalinę Sovietų tautą".

Saulėta šypsena ir realybė

Nauja politika bus tarp kūjo ir priekalo

Dabarties smarkiai sumažėjusiame pasaulyje įvykiai teka dviem kryptimis — Vakarai tiesia ranką Rytams, Rytai nori naudotis, bet drauge ir stipriau spaudžia dangtį virš savo pro plyšius besiveržiančio, nepasitenkinimo ir laisvės reikalavimu rūgstančio katilo. Ar išvengs šios dvi srovės konfrontacijos, ar nauji vėjai Amerikoje, Kinijoje ir Sovietuose eis stipryn, ar ir vėl politikos realybėje išblės laisvesnės ateities kibirkštys, kurias tiek ten, tiek čia jaučiame subliuose kontrarevoliucijos nuotaikose.

Judėjimas Sovietuose

Kada Marksas svajojo apie savo revoliucijos idėjos įgyvendinimą, jis mažiausiai galvojo apie Rusiją. Jo teorija laisvės istorijos neva neišvengiamumo kreivė — per sutrūnijusią monarchiją, per kapitalizmą, kuris neišvengiamai turėjo atnešti klasių kovą, išnaujojantį pyktį ir galutinį sistemos perversmą "nužemintųjų" naudai. Savo teoriją jis mintyse matė įgyvendintą Anglijos ir Vokietijos masėse. Vieno dalyko jis neįvertino, tai, kad darbininkija tuose kraštuose nebuvo tokia jau beviltiška neturinti ką prarasti, bet tebesilaikanti už savo mažo žemės lopo ir kitos nuosavybės kasnio. Vienintelė vieta, kur masė tikrai jau nebeturėjo ko prarasti, buvo Rusija, o vėliau ir Kinija. Tenai revoliucija prasidėjo, kaip ir buvo numatyta teorijoje, iš apačios. Sulikvidavusi negausų ir gal išlepusį turtingųjų luomą, masė turėjo laisvas rankas savo diktatūrai įgyvendinti ir kurti tą išsvajotą rojų.

Tačiau, kaip tas senas revoliucinis galvojimas pakriko šiandien, politinis šalies vadas demokratų partijai, kur vyrauja abiejuose kongresuose rūmuose kairieji. Kolumnistas tarp kitko sako: "Iš tikrųjų demokratų partija šiandien yra ne viena, o trys partijos. Pirmoji yra Wallace-Stennis-Rizzo partija, kuri yra nacionalistinė, patriotinė, ekonomiška nuosaiti ir socialiai konservatyvi. Antroji yra internacionalistinė, antikommunistinė, profesionali liberalų partija, kuriai vadovauja tokie kaip senatorius Henry Jackson iš Washingtono, George Meany iš AFL-CIO unijų ir išrinktasis senatorius Daniel P. Moynihan iš New Yorko. Trečioji yra socialistinė, anti-antikommunistinė, antimilitarinė partija, kuri tiki laissez-faire ("nesikišima") sekso ir moralės dalykuose".

Tačiau, kaip tas senas revoliucinis galvojimas pakriko šiandien, politinis šalies vadas demokratų partijai, kur vyrauja abiejuose kongresuose rūmuose kairieji. Kolumnistas tarp kitko sako: "Iš tikrųjų demokratų partija šiandien yra ne viena, o trys partijos. Pirmoji yra Wallace-Stennis-Rizzo partija, kuri yra nacionalistinė, patriotinė, ekonomiška nuosaiti ir socialiai konservatyvi. Antroji yra internacionalistinė, antikommunistinė, profesionali liberalų partija, kuriai vadovauja tokie kaip senatorius Henry Jackson iš Washingtono, George Meany iš AFL-CIO unijų ir išrinktasis senatorius Daniel P. Moynihan iš New Yorko. Trečioji yra socialistinė, anti-antikommunistinė, antimilitarinė partija, kuri tiki laissez-faire ("nesikišima") sekso ir moralės dalykuose".

Sovietų jaunimas, siunčiamas Sibiro geležinkelio linijos statybai, atvyksta į palapinių miestą

RŪTA KLEVA VIDŽIŪNIENĖ

stebint ir planuojant kontrarevoliuciją prieš revoliuciją. Iš patirtimo kažkaip yra tebelaukiama judėjimo prasidedant vėl iš apačios, kai tuo tarpu apačia tam neturi nei pakankamai stipraus akstino, nei priemonių, užliūliuota truputį pagarsėjusia kasdienybe, besilgėdama amerikietišku filmu ir mėlynų kelnų. Tačiau nuostabūs dalykai pradėjo dėtis viršuje, kur ir galvosena platesnė, ir vizijos ne taip lengvai išblėsamos geresniu duonos kasniu. Sviesa horizonte pasirodė ne kaimo kolchoze, bet mokslininkų maištavime, intelektualų streikuose, menininkų sluoksniuose, jų prasiveržimuose ir laisvajai pasauli, nenuskendant naujai atrastose prabangos jūroje, keliant balsą, priešintis juos išploviusios valdžios lūkesčiams, nenuilstamai tebekovojant už pailsusių brolių laisvę.

Taigi ten kontrarevoliucija ši kartą prasideda visai kitur. Teikia atkreipti dėmesį į čekų Dubčeką, į rusų Solženicyną ir Sacharovą, į Pliuščą ir kitus, mūsų Jurašus. Šita nauja viltis uždegė norą kovai ir čia atsidūrusių kritinėse, ir gal dar pravers akis ne vienam įprastinųjų šūkių apie taiką ir sugyvenimą atsipintam diplomatui.

O šioje pusėje?

Elitas tebekartuoja taikos žodį. Tai raktas į populiarumą, tai ginklu žvangančio konkurento sunaikinimas, tai laivokartė į politinį pasisekimą, — bent taip manė daugelis ką tik rinkimus pralaimėjusių... Taika, taika, taika. Didžiausia gi taiką rasi kapuose, ten niekas nespriešina, niekas

Sovietų jaunimas, siunčiamas Sibiro geležinkelio linijos statybai, atvyksta į palapinių miestą

nieko nenori pakeisti. Panašiai gyvųjų tarpe — laisvės troškiančiam skubiai užčiaupiamai burna, jis smiekinamas, kad savo laisvės troškimo galįs vėl išprievartauti karą.

Štai didieji prezidentiniai rinkimai jau praėityje. Ir nežinia, ar atneš jie ką geresnio ar blogesnio Amerikos viduje ir ekonominiame gyvenime, bet labai skubūs dabartinės valdžios užtikrinimai pasauliui, kad užsienio politika liksianti ta pati, kažkaip neišvengiamai sukelia abejones. Ar bent viltį, kurią Fordo — Kissingerio detentė buvo visiškai sunaikinusi, bent svarstant, ar tai nebuvo viena iš priešasčių pralaimėjime.

Idomu todėl pafilosofuoti ir panagrinėti Carterio laimėjimą. Sakoma, kad jis laimėjo asmens plonumo skirtumu. Ir taip, ir ne, žiūrint, iš kurio taško žvelgti į rezultatus. Kas žinojo apie Carterį prieš metus laiko? Zmogus pradėjo nuo visiško nulio, be jokio politinio užnugario, be finansinių galiūnų palaiminimo, be Kenedžių reklamos. Štai atvažiuo buvęs gubernatorius iš Pietų ir New Hampshire ir pasakė: pasitikėkit manimi. Niekas nedavė jam jokio galimumo, niekas iš karadėrių juo nesidomėjo. Ji pastebėjo tik eiliniai žmonės, kiekvienas gal skirtingu priešasčių vedamas.

Tuo tarpu Fordas turėjo dvejų metų patirtį, puikiai suorganizuotą štabą, prezidento aureolę, gero ir teisingo žmogaus vardą. Kodėl tad tauta neprašė jo pasilikti, o patikėjo valstybės vairą nežinomam, besišypsiančiam naujokui? Ne, čia ne asmens siurumo laimėjimas.

Kokiomis kortomis žaidė Carteris? Stebint jo eįmų kiekviena

Italijoje katalikų parapijos ir organizacijos išlaiko 22.000 švietimo bei auklėjimo įstaigų, mokyklų, iš jų 21.000 vaikų darželių. Romoje kiekvienas ketvirtas vaikas eina į katalikišką mokyklą. Dabar komunistai žaro spaudimą iš katalikų mirties įstaigas atimti. Atvaizde — seselės vienoje katalikiškoje mokykloje.

žingsni, tenka su nuostaba pripažinti jam nepaprastą gudrumą laviruoti tautos nuotaikomis ir sentimentais. Jam buvo aišku, kad net respublikonai tada išrinko prezidentu Nixoną, nes jų yra mažuma. Tai demokratų nupurtė McGoverno filosofija, Kennedžių hipokritiškumas, palaikant vaikų vežiojimą ir bepriverdantį lygybę, o siunčiant savuosius į puošnias privačias mokyklas, juos atstumė Kissingerio moralės stoka, Fordo įtikinėjimai, kad jų žemėje viskas gerai ir nereikia nieko keisti, nugarukaulio neturėjimas kritiškose apsisprendimo situacijose, Helsinkio išpardavimas, nesusingaudamas Sovietų tiksluose, menkas susirūpinimas nedarbu ir moraliniu tautos pakrikimu. Atrodo, Carteris detališkai apskaičiavo nepatenkintųjų balsą prieš patenkintuosius, ir šių žmonių balsus jam reikėjo laimėti, o ne intelektualus, — be darbų, juodųjų, senukų, smulkųjų žuvelių, kurių gyvenimas nuolat sunkėjo, jis pastatė juos prieš tuos, kuriems ėjosi gerai ir kurie nieko nenorėjo keisti.

Dabar telieka sekti, kaip laimėjęs prezidentūrą Carteris planuoja tvarkytis su savo krašto problemomis. Daugelis balsavę už Fordą teisinasi bįjoje Carterio propaguojamų naujų ir išlaidžių ekonominių programų. Rakto i ateių gal reikėtų ieškoti naujojo prezidento charakteryje. Zmogus, kuris gali dirbti 16 — 18 valandų į parą, kuris yra gudrus biznierių, kuris negali pakeisti net keiliu minučių vėlavimosi savo dienotvarkėje, nebus labai nuolaidus dykaduoniams. Ir jo gražiosios programos turės palaukti geresnių laikų.

Turint galvoje, kad visas priešrinkiminis cirkas teturi tik vieną tikslą — kandidato laimėjimą, į priešrinkimines kalbas netenka kreipti per didelį dėmesį. Carteris

— Pauskimas reikalauja asmeninio apsisprendimo — samoningo ir laisvo, taipogi asmeninio ryšto palikti tėvus ir tėviškę, draugus ir draugystes. Tas žingsnis nėra tačiau asmeniškas viena prasme: ne tau, ne tavo laimei, net gi ne tavo išganymui reikalingas šis pauskimas o Dievo tautai.

Kun. St. Yla

Lietuvių-lenkų byla

J. DAINAUSKAS

"Sprendimų metų" pabaigoje buvau tikras, kad mano buvimo Kaune savaitės jau yra suskaičytos. 1937 metų sausio mėn. antroje pusėje baigėsi mano lietuviško "sauf-conduito" galiojimas. Porą savaitių prieš tai Lozoraičio pavaduotojas Urbšys pranešė man, kad dokumentas nebūsiąs prailgintas, o šaulys tą patį pasakė ambasadoriui Lipskiui Berlyne. Normalizavus lietuvių-lenkų santykius šaulys tapo pirmuoju Lietuvos pasiuntiniu Varšuvoje. Tada man papasakojo, su koku nemalonumu turėjo tą uždavinį atlikti.

Kauną apleidau 1937 metų sausio mėn. ankstyvą rytą. Prašiau, kad atsisveikinti su manimi lenkai neatvyktų. Nenorėjau niekam sudaryti nemalonumų, žinodamas, kad stotyje tikriausiai bus ir lietuvių policijos agentai. Tokia buvo mano misijos pabaiga.

Man būnant Kaune, keitėsi lenkų vyriausybės šefai. Po Prystoro atėjo Janusz Jędrzejewicz. Po jo Kozłowski. Po Kozłowskio Walery Slawek, o po Slaweko Marian Koscalkowski. 1936 metų gegužės 15 d. premieru tapo Felicjan Slawoj-Skladkowskis. Išskyrus Koscalkowski (iš Pandėlio, Rokiškio apskrities, 1919 m. kaip lenkų generalinio štabo kontržvalgybos viršininkas rengęs P.O.W. sukilimą Lietuvoje. —vert.) nė su vienu jų neapsikeičiau nė vienu žodžiu apie lietuvių-lenkų reikalus, nors visi tais reikalais domėjosi ir juos visus daugiau ar mažiau žinojau. Žinojau, kad kompetentinga instancija yra Jozef Beck. Jam turiau teikti raportus ir vien tik iš jo gauti nurodymus ir instrukcijas.

Geriausiai, jau nuo Peoviakų laikų, pažinojau Koscalkowskį. Kai 1935 metų spalio mėn. jis tapo premjeru, įpareigojo mane, kad kiekvieno savo atsilikimo Varšuvoje metu ji lankyčiau ir informuočiau apie tai, kas dedasi lietuvių-lenkų reikalų srityje. Kaip kauniškai pažinojo temą ir labai tuo klausimu domėjosi. Pirmaisiais valstybės atgimimo metais toje srityje veikė komendantų įsakymu. Pildžiau žodį ir kiekvieną kartą, būdamas Varšuvoje, uždėdavau į ministerijų tarybos prezidiumą su juo pakalbėti.

Kažkuri Vilniaus iškilni proga Koscalkowskis norėjo pasakyti kalbą, pareiškiant joje Lenkijos pasirengimą pasikalbėjimams su lietuviais. Parodė man tos kalbos tekstą. Turinys buvo nekaltas, pilnas bendrybių, bet su širdingu tonu ir galėjo prisidėti prie atmosferos pralauvinimo. Buvau už tai, kad Koscalkowskis tą kalbą pasakytų, bet paklausiau: "O ką į tai Beckas?". Išgirdau atsakymą, kad viską su juo sutvarkys.

Nustatėme, kad įspėsiu Lozoraitį apie planuojamąją mūsų vyriausybės premjero gestą. Tikra to žodžio prasme 10 minučių prieš man išvykstant į stotį mane telefonu pagavo Koscalkowskis. Uždusiuoju balsu pranešė, ka diš jo plano nieko neišėjo. Nesunku buvo suprasti, kad Beckas pasipriešino tam Koscalkowskio viešam pasisakymui.

Post scriptum

Atvažiuavus į Varšuvą, Užs. reik. ministerijoje likvidavau reikalus, surištus su mano buvimu Kaune, buvau pas Becką, tvarkiau savo korespondencijas jas paskelbti knygos forma, o taip pat ir dalį nuorašų mažesnės svarbos raportų, mano siųstų į Varšuvą. Norėdamas pasidalinti su lenkų skaitytoju savo mintimis, kurios man iškilo apleidus Kauną, 1937 metų lapkričio mėnesį parašiau savo korespondencijų rinkinio "Uždarymą".

Uždaryme reiškiu nuomonę, jog, jei 1927 metais po Pilsudskio su Voldemaru susitikimo Lietuva būtų pareiškus, kad normalizuojanti savo santykius su Lenkija, tai Berlynas ir Maskva būtų turėję pagrindą prileisti, kad paprastas normalizacijos aktas galįs savyje slėpti kur kas gilesnį turinį. Dar buvo gyvi atsiminimai "Vidurinės Lietuvos" ir Pilsudskio pastangų sufederuoti visą Lietuvą su Lenkija. Tačiau juk tas periodas jau praeciškai priklausau. Lietuva arčiau susirūšo su Baltijos kraštais, matydama tame natūralų pagrindą siekiant gauti didesnę veiksmų laisvę savo užsienio politikoje. Tuo pat metu ūkiniu požiūriu atsilpaudavo nuo vokiečių. Laisvinosi ir iš jų politinės globos, siekiant išlaikyti gerus santykius su Berlynu. Abu tie faktai lengvino normalizavimą santykių su Lenkija. Likusieji vadinami Baltijos sąjungos nariai — latviai ir estai — tai būtų pasveikinę su nuosirdžiu priitarimu.

Vokiečiai, surišti su Lenkija dešimties metų sutartimi, negalėtų būti atvirai priešingi santykių su normalizavimui. Prarado Kaune padėtį veiksnio, kurio įtaka yra lemiamą. Liko Maskva. Lietuva, pasisakydama už antilenkišką mūro likvidavimą, atsilpaudė nuo Maskvos vienašališkos globos. Užmegzimas santykių tarp Kauno ir Varšuvos lietuvių politikai sudarytų palankią padėtį.

Priminiau, jog ne kas kitas, o pats prezidentas Smetona 1933 metais skelbė dėsni, kad mažosioms valstybėms priešingumai tarp didesnių ar didžiųjų valstybių yra geriausias jų laisvės laidas, nes jos, besivaržydamos dėl tų interesų priešingumų, "tarpusavy kontroliuojasi ir nustato ekspansijos ribas". Sunormalizavimas santykių su Varšuva būtų tik logiška išvada iš įtakų pusiausvyros dėsni, kuris, lietuvių valstybės galvos manymu, mažoms tautoms nepriklausomybės ir veiklos laisvę garantuoja.

(Bus daugiau)

Spaudoj ir gyvenime

TREJOPI JAV DEMOKRATAI

Po praėjusių karštų JAV prezidentinių rinkimų "Chicago Tribune" (X.7) kolumnistas Patrick Buchanan savo straipsnyje "Carter faces three Democratic factions" pagvilvena dabartinius demokratų reikalus. Pastebi, jog išrinktasis prezidentas Jimmy Carter esąs taipgi

MOKYKLA, KURIOJ VISKAS MOKOMA TIK LIETUVISKAI

Pokalbis su Vaikų Namelių vedėja mokyt. J. Juknevičiene

Kriaučeliūnų Vaikų Namelių pačioje Marquette Parko širdyje jau senokai visiems žinomi. Čia veda, veža mažuosius lietuviukus, čia renkasi lietuvių kalba susirūpinę jauni tėvai. Dažnai matali, kai mažytį anuką ar anukę atveda seneliai ir, pirmą kartą atsiširdami, net ašarą nubraukia.

Užėina ir Jūsų korespondentas pažvelgti į mokyklos patalpas, išpuoštas vaikams pritaikytai piešiniais, išdėstytas mažais stalais ir kėdėmis. Sutinka čia ilgametę vedėją ir jos padėjėjas (kurios dažnai keičiasi).

Mokyklos vedėja, kiek žinoma, baigusis mokslus ir įsigijusi mokytojos profesiją prieš trisdešimt penkerius metus. Užsimezga įdomus pokalbis apie sukaiki, apie Montessori metodą, apie Vaikų Namelių, kuriuose mokoma tik lietuviškai, kad vaikai gimtąją kalbą išlaikytų visiems laikams, kad jie savo tėvų ir senelių kalbą pamiltų ir norėtų ją kalbėti šeimoje ir net savo tarpe.

Užvedant pokalbį su mokyt. Janina Vaičiūte - Juknevičiene, kyla toks pirmas klausimas: — Jau pavasarį suėjo 35-ri metai, kai esat mokytoja. Kokią įtaką daro mokytojos profesija asmeniškai ir tautiniams išpareigojimams, dabar jai žiūrint iš tolimesnės perspektyvos?

— Kai įstojau į Marijampolės Mokytojų seminariją, niekad negalvojau būti mokytoja. Labai mėgavau piešti, svajojau tapti dailininke.

1941 m. gavau paskyrimą vedėja į Purviškių dviejų komplektų mokyklą (Kauno apskr.) Tuometiniai politiniai įvykiai atidarė man akis, kokia svarbi mokytojos paskirtis. Mūsų rankose buvo ne tik vaiko ateitis, bet ir tautos pagrindas.

— Kaip ilgai teko mokytojauti Lietuvoje, dirbti stovyklų vargo mokyklose ir išėjimoje? — Karo banga nubloškė į Vokietiją, į Flensburgą. Teko dirbti stovyklos mokykloje iki išvažiavimo į Kanadą. Montrealyje kun. dr. J. Kubilius suorganizavo Aušros Vartų parapijos šeštadieninę mokyklą, kurioje buvau viena iš pirmųjų mokytojų.

— Montessori sistema Lietuvoje nebuvo labai populiari. Kaip ir kada Jūs susidomėjot Montessori pedagogine sistema ir kada pradėjot pagal šią sistemą dirbti su priešmokyklinio amžiaus vaikais? — Persikėlus Chicagon, įsi- jungčiau į Montessori draugijos veiklą. 1963 m. dr. L. ir I. Kriaučeliūnai, supratę mažo vaiko auklėjimo reikšmę lietuviškoje aplinkoje, nupirkę pastatą Marquette Parko apylinkėje (2743 West 69 St.) ir leido juo be jokio atlyginimo naudotis Montessori d-ja. Vaikų nameliai skyrėsi nuo paprasto darželio tuo, kad vaikai yra specialiai pritaikyta aplinka, kurioje šalia bendro vystymosi ir auklėjimo darbo, yra ypatingai pabrėžiamas lietuvių kalbos turtingumas ir įdiegiama jai meilė, noras lankytis mokykla.

— Jūs pradėjau darbą nuo pirmos mokslo metų dienos. — Kokie laimėjimai ir kokie nepasisekimai yra dabar dirbant montessoriniam vaikų daržely ir kokios ateities perspektyvos? — Darbas nebuvo lengvas, teko savo rankomis pasigaminti vaizdingumo priemones kalbait, tėvynės pažinimui mokyti. Vaikas, dirbdamas su paruošta medžiaga, savistoviu darbu ne tik plečia sugebėjimų akiratį, bet taip pat gauna ir gilų vidurinį pasitenkinimą.

— Visas mano užmokestis, kai pastebi vaiko akyse džiaugsmo žiburėlius sprakčiojant ar tai rašant raidę, ar sulipinant — skaitant žodį. — Kaip laikosi Kriaučeliūnų Montessori Vaikų nameliai, kaip sekasi dirbti su trečios kartos vaikais, ypač kad Jūsų vadovaujama mokykla yra vienintelė visoje Amerikoje pagrįsta tik lietuviškos mokyklos išlaikytų? Ar tik jaunųjų tėvų, ar visuomenės rūpestis turėtų būti jungiamas kartu? — Mokinių skaičiai sumažėjus, atsiranda materialinių sunkumų. Montessori d-ja didžiulį jasi, kad Vaikų Nameliai yra vienintelė lietuvių visuomenė, kurioje kalba vedama pilno laiko mokyklėlė. Jos ateitis darosi miglota, jei neatėis lietuvių visuomenė ir pagalba. Mes ruošiam šokių, Dainų šventes (nesakau, kad jų nereikia), bet turėtų būti skiriamas stambesnės sumos ir švietimui. Berods, teko pastebėti vieną kartą Marquette Parko bendruomenę prie bažnyčios rinko aukas mokyklai.

Tėvynės ir mūsų pačių gerovė bei ateitis priklauso nuo praeigūlio, kuriuo mes visi turime bendrą rūpintį — tiek tėvai, tiek bendruomenė. Jau pats laikas yra susirūpinti priešmokyklinio amžiaus švietimu ir auklėjimu. Užsot nuolat ginčijosi dėl politinių įvykių, geriau ruošume paskaitas jauniems tėvams, kad jie galėtų susipažinti su tautinio auklėjimo ir švietimo svarbos klausimais.

— Kaip Jūs asmeniškai jaučiatės mokytojos profesijoje, pagal studijas ir dabar pagal Montessori sistemą tiek metų dirbdama įvairiose mokyklose? — Mokytojos profesija yra kūrybinga, dirbant montessorinėje klasėje. Nuo tavo dvasinio pasirošimo priklauso klasės aplinka, vaikų paruošimas. Tradicinėje mokykloje dirbant, mokytojas yra suvaržytas įvairių programų, taisyklių. Iš vienos pusės darbas atrodo lengvesnis, klasėje tu esi dėmesio centre, tu mokiniui duodi direktyvas, bet už tai dienos yra monotoniškos.

— Montessori klasėje dėmesio centre yra vaikas. Nuo jo priklauso programa, kiekviena diena yra įvairi ir įdomi. — Norėčiau užbaigti kažkieno labai prasmingu palyginimu. "Vaiko siela — tai nuostabus indas. Viskas, kas į jį patenka, virsta sveika, kūrybinga arba liguista grauniančia energija. Tai priklauso, kaip ir kuo mes tą indą pripildome".

— Iš tikrųjų buvo matyti akyse džiaugsmo žiburėliai, kai vaikai čia skirstėsi namo, kalbėdamiesi savo tarpe lietuviškai ir apbardami vienas kitą, jei kuris ne taip, kaip reikia, išdardavo lietuvišką žodį. Pagelbininkai — Danos Šilimaitienės ir Audronės Greimienės — akyse taip buvo matyti džiaugsmas.

— Pailkinę 35-rius metus mokytojos profesijoje išdirbusiai Janina Juknevičienei, šios mokyklos vedėjai, dar daug sėkmingų darbo metų, galvojau — kaip būtų gera, kad maži lietuviukai abi pamainas užpildytų savo kryžstavitim vien tik lietuvių kalba.

— Aš suprantu, kaip žmogus gali iš aukšto žiūrėti į žemę ir būti ateistas; bet negaliu suprasti, kaip jis galėtų žiūrėti dangun ir sakyti, kad nėra Dievo.

— Užtai labai lengva yra dirbti su priešmokyklinio amžiaus vaikais, nežiūrint kelintos kartos įsibūti. Čia tikyt priminti mūsų tautos žadintojo Vinco Kudirkos žodžius: "Koj jaunas, o broli, sek pasėlio grūdą ir dirvos neapleisk".

— Jūsų nuomone, ko reikėtų, kad panašūs vaikų nameliai —

— Jau pavasarį suėjo 35-ri metai, kai esat mokytoja. Kokią įtaką daro mokytojos profesija asmeniškai ir tautiniams išpareigojimams, dabar jai žiūrint iš tolimesnės perspektyvos?

— Kai įstojau į Marijampolės Mokytojų seminariją, niekad negalvojau būti mokytoja. Labai mėgavau piešti, svajojau tapti dailininke.

1941 m. gavau paskyrimą vedėja į Purviškių dviejų komplektų mokyklą (Kauno apskr.) Tuometiniai politiniai įvykiai atidarė man akis, kokia svarbi mokytojos paskirtis. Mūsų rankose buvo ne tik vaiko ateitis, bet ir tautos pagrindas.

— Kaip ilgai teko mokytojauti Lietuvoje, dirbti stovyklų vargo mokyklose ir išėjimoje? — Karo banga nubloškė į Vokietiją, į Flensburgą. Teko dirbti stovyklos mokykloje iki išvažiavimo į Kanadą. Montrealyje kun. dr. J. Kubilius suorganizavo Aušros Vartų parapijos šeštadieninę mokyklą, kurioje buvau viena iš pirmųjų mokytojų.

— Montessori sistema Lietuvoje nebuvo labai populiari. Kaip ir kada Jūs susidomėjot Montessori pedagogine sistema ir kada pradėjot pagal šią sistemą dirbti su priešmokyklinio amžiaus vaikais? — Persikėlus Chicagon, įsi- jungčiau į Montessori draugijos veiklą. 1963 m. dr. L. ir I. Kriaučeliūnai, supratę mažo vaiko auklėjimo reikšmę lietuviškoje aplinkoje, nupirkę pastatą Marquette Parko apylinkėje (2743 West 69 St.) ir leido juo be jokio atlyginimo naudotis Montessori d-ja. Vaikų nameliai skyrėsi nuo paprasto darželio tuo, kad vaikai yra specialiai pritaikyta aplinka, kurioje šalia bendro vystymosi ir auklėjimo darbo, yra ypatingai pabrėžiamas lietuvių kalbos turtingumas ir įdiegiama jai meilė, noras lankytis mokykla.

— Jūs pradėjau darbą nuo pirmos mokslo metų dienos. — Kokie laimėjimai ir kokie nepasisekimai yra dabar dirbant montessoriniam vaikų daržely ir kokios ateities perspektyvos? — Darbas nebuvo lengvas, teko savo rankomis pasigaminti vaizdingumo priemones kalbait, tėvynės pažinimui mokyti. Vaikas, dirbdamas su paruošta medžiaga, savistoviu darbu ne tik plečia sugebėjimų akiratį, bet taip pat gauna ir gilų vidurinį pasitenkinimą.

— Visas mano užmokestis, kai pastebi vaiko akyse džiaugsmo žiburėlius sprakčiojant ar tai rašant raidę, ar sulipinant — skaitant žodį. — Kaip laikosi Kriaučeliūnų Montessori Vaikų nameliai, kaip sekasi dirbti su trečios kartos vaikais, ypač kad Jūsų vadovaujama mokykla yra vienintelė visoje Amerikoje pagrįsta tik lietuviškos mokyklos išlaikytų? Ar tik jaunųjų tėvų, ar visuomenės rūpestis turėtų būti jungiamas kartu? — Mokinių skaičiai sumažėjus, atsiranda materialinių sunkumų. Montessori d-ja didžiulį jasi, kad Vaikų Nameliai yra vienintelė lietuvių visuomenė, kurioje kalba vedama pilno laiko mokyklėlė. Jos ateitis darosi miglota, jei neatėis lietuvių visuomenė ir pagalba. Mes ruošiam šokių, Dainų šventes (nesakau, kad jų nereikia), bet turėtų būti skiriamas stambesnės sumos ir švietimui. Berods, teko pastebėti vieną kartą Marquette Parko bendruomenę prie bažnyčios rinko aukas mokyklai.

Tėvynės ir mūsų pačių gerovė bei ateitis priklauso nuo praeigūlio, kuriuo mes visi turime bendrą rūpintį — tiek tėvai, tiek bendruomenė. Jau pats laikas yra susirūpinti priešmokyklinio amžiaus švietimu ir auklėjimu. Užsot nuolat ginčijosi dėl politinių įvykių, geriau ruošume paskaitas jauniems tėvams, kad jie galėtų susipažinti su tautinio auklėjimo ir švietimo svarbos klausimais.

— Kaip Jūs asmeniškai jaučiatės mokytojos profesijoje, pagal studijas ir dabar pagal Montessori sistemą tiek metų dirbdama įvairiose mokyklose? — Mokytojos profesija yra kūrybinga, dirbant montessorinėje klasėje. Nuo tavo dvasinio pasirošimo priklauso klasės aplinka, vaikų paruošimas. Tradicinėje mokykloje dirbant, mokytojas yra suvaržytas įvairių programų, taisyklių. Iš vienos pusės darbas atrodo lengvesnis, klasėje tu esi dėmesio centre, tu mokiniui duodi direktyvas, bet už tai dienos yra monotoniškos.

— Montessori klasėje dėmesio centre yra vaikas. Nuo jo priklauso programa, kiekviena diena yra įvairi ir įdomi. — Norėčiau užbaigti kažkieno labai prasmingu palyginimu. "Vaiko siela — tai nuostabus indas. Viskas, kas į jį patenka, virsta sveika, kūrybinga arba liguista grauniančia energija. Tai priklauso, kaip ir kuo mes tą indą pripildome".

— Iš tikrųjų buvo matyti akyse džiaugsmo žiburėliai, kai vaikai čia skirstėsi namo, kalbėdamiesi savo tarpe lietuviškai ir apbardami vienas kitą, jei kuris ne taip, kaip reikia, išdardavo lietuvišką žodį. Pagelbininkai — Danos Šilimaitienės ir Audronės Greimienės — akyse taip buvo matyti džiaugsmas.

— Pailkinę 35-rius metus mokytojos profesijoje išdirbusiai Janina Juknevičienei, šios mokyklos vedėjai, dar daug sėkmingų darbo metų, galvojau — kaip būtų gera, kad maži lietuviukai abi pamainas užpildytų savo kryžstavitim vien tik lietuvių kalba.

— Aš suprantu, kaip žmogus gali iš aukšto žiūrėti į žemę ir būti ateistas; bet negaliu suprasti, kaip jis galėtų žiūrėti dangun ir sakyti, kad nėra Dievo.

— Užtai labai lengva yra dirbti su priešmokyklinio amžiaus vaikais, nežiūrint kelintos kartos įsibūti. Čia tikyt priminti mūsų tautos žadintojo Vinco Kudirkos žodžius: "Koj jaunas, o broli, sek pasėlio grūdą ir dirvos neapleisk".

— Jūsų nuomone, ko reikėtų, kad panašūs vaikų nameliai —

— Jau pavasarį suėjo 35-ri metai, kai esat mokytoja. Kokią įtaką daro mokytojos profesija asmeniškai ir tautiniams išpareigojimams, dabar jai žiūrint iš tolimesnės perspektyvos?

— Kai įstojau į Marijampolės Mokytojų seminariją, niekad negalvojau būti mokytoja. Labai mėgavau piešti, svajojau tapti dailininke.

1941 m. gavau paskyrimą vedėja į Purviškių dviejų komplektų mokyklą (Kauno apskr.) Tuometiniai politiniai įvykiai atidarė man akis, kokia svarbi mokytojos paskirtis. Mūsų rankose buvo ne tik vaiko ateitis, bet ir tautos pagrindas.

— Kaip ilgai teko mokytojauti Lietuvoje, dirbti stovyklų vargo mokyklose ir išėjimoje? — Karo banga nubloškė į Vokietiją, į Flensburgą. Teko dirbti stovyklos mokykloje iki išvažiavimo į Kanadą. Montrealyje kun. dr. J. Kubilius suorganizavo Aušros Vartų parapijos šeštadieninę mokyklą, kurioje buvau viena iš pirmųjų mokytojų.

— Montessori sistema Lietuvoje nebuvo labai populiari. Kaip ir kada Jūs susidomėjot Montessori pedagogine sistema ir kada pradėjot pagal šią sistemą dirbti su priešmokyklinio amžiaus vaikais? — Persikėlus Chicagon, įsi- jungčiau į Montessori draugijos veiklą. 1963 m. dr. L. ir I. Kriaučeliūnai, supratę mažo vaiko auklėjimo reikšmę lietuviškoje aplinkoje, nupirkę pastatą Marquette Parko apylinkėje (2743 West 69 St.) ir leido juo be jokio atlyginimo naudotis Montessori d-ja. Vaikų nameliai skyrėsi nuo paprasto darželio tuo, kad vaikai yra specialiai pritaikyta aplinka, kurioje šalia bendro vystymosi ir auklėjimo darbo, yra ypatingai pabrėžiamas lietuvių kalbos turtingumas ir įdiegiama jai meilė, noras lankytis mokykla.

— Jūs pradėjau darbą nuo pirmos mokslo metų dienos. — Kokie laimėjimai ir kokie nepasisekimai yra dabar dirbant montessoriniam vaikų daržely ir kokios ateities perspektyvos? — Darbas nebuvo lengvas, teko savo rankomis pasigaminti vaizdingumo priemones kalbait, tėvynės pažinimui mokyti. Vaikas, dirbdamas su paruošta medžiaga, savistoviu darbu ne tik plečia sugebėjimų akiratį, bet taip pat gauna ir gilų vidurinį pasitenkinimą.

— Visas mano užmokestis, kai pastebi vaiko akyse džiaugsmo žiburėlius sprakčiojant ar tai rašant raidę, ar sulipinant — skaitant žodį. — Kaip laikosi Kriaučeliūnų Montessori Vaikų nameliai, kaip sekasi dirbti su trečios kartos vaikais, ypač kad Jūsų vadovaujama mokykla yra vienintelė visoje Amerikoje pagrįsta tik lietuviškos mokyklos išlaikytų? Ar tik jaunųjų tėvų, ar visuomenės rūpestis turėtų būti jungiamas kartu? — Mokinių skaičiai sumažėjus, atsiranda materialinių sunkumų. Montessori d-ja didžiulį jasi, kad Vaikų Nameliai yra vienintelė lietuvių visuomenė, kurioje kalba vedama pilno laiko mokyklėlė. Jos ateitis darosi miglota, jei neatėis lietuvių visuomenė ir pagalba. Mes ruošiam šokių, Dainų šventes (nesakau, kad jų nereikia), bet turėtų būti skiriamas stambesnės sumos ir švietimui. Berods, teko pastebėti vieną kartą Marquette Parko bendruomenę prie bažnyčios rinko aukas mokyklai.

Tėvynės ir mūsų pačių gerovė bei ateitis priklauso nuo praeigūlio, kuriuo mes visi turime bendrą rūpintį — tiek tėvai, tiek bendruomenė. Jau pats laikas yra susirūpinti priešmokyklinio amžiaus švietimu ir auklėjimu. Užsot nuolat ginčijosi dėl politinių įvykių, geriau ruošume paskaitas jauniems tėvams, kad jie galėtų susipažinti su tautinio auklėjimo ir švietimo svarbos klausimais.

— Kaip Jūs asmeniškai jaučiatės mokytojos profesijoje, pagal studijas ir dabar pagal Montessori sistemą tiek metų dirbdama įvairiose mokyklose? — Mokytojos profesija yra kūrybinga, dirbant montessorinėje klasėje. Nuo tavo dvasinio pasirošimo priklauso klasės aplinka, vaikų paruošimas. Tradicinėje mokykloje dirbant, mokytojas yra suvaržytas įvairių programų, taisyklių. Iš vienos pusės darbas atrodo lengvesnis, klasėje tu esi dėmesio centre, tu mokiniui duodi direktyvas, bet už tai dienos yra monotoniškos.

— Montessori klasėje dėmesio centre yra vaikas. Nuo jo priklauso programa, kiekviena diena yra įvairi ir įdomi. — Norėčiau užbaigti kažkieno labai prasmingu palyginimu. "Vaiko siela — tai nuostabus indas. Viskas, kas į jį patenka, virsta sveika, kūrybinga arba liguista grauniančia energija. Tai priklauso, kaip ir kuo mes tą indą pripildome".

— Iš tikrųjų buvo matyti akyse džiaugsmo žiburėliai, kai vaikai čia skirstėsi namo, kalbėdamiesi savo tarpe lietuviškai ir apbardami vienas kitą, jei kuris ne taip, kaip reikia, išdardavo lietuvišką žodį. Pagelbininkai — Danos Šilimaitienės ir Audronės Greimienės — akyse taip buvo matyti džiaugsmas.

— Pailkinę 35-rius metus mokytojos profesijoje išdirbusiai Janina Juknevičienei, šios mokyklos vedėjai, dar daug sėkmingų darbo metų, galvojau — kaip būtų gera, kad maži lietuviukai abi pamainas užpildytų savo kryžstavitim vien tik lietuvių kalba.

— Aš suprantu, kaip žmogus gali iš aukšto žiūrėti į žemę ir būti ateistas; bet negaliu suprasti, kaip jis galėtų žiūrėti dangun ir sakyti, kad nėra Dievo.

— Užtai labai lengva yra dirbti su priešmokyklinio amžiaus vaikais, nežiūrint kelintos kartos įsibūti. Čia tikyt priminti mūsų tautos žadintojo Vinco Kudirkos žodžius: "Koj jaunas, o broli, sek pasėlio grūdą ir dirvos neapleisk".

— Jūsų nuomone, ko reikėtų, kad panašūs vaikų nameliai —

— Jau pavasarį suėjo 35-ri metai, kai esat mokytoja. Kokią įtaką daro mokytojos profesija asmeniškai ir tautiniams išpareigojimams, dabar jai žiūrint iš tolimesnės perspektyvos?

— Kai įstojau į Marijampolės Mokytojų seminariją, niekad negalvojau būti mokytoja. Labai mėgavau piešti, svajojau tapti dailininke.

1941 m. gavau paskyrimą vedėja į Purviškių dviejų komplektų mokyklą (Kauno apskr.) Tuometiniai politiniai įvykiai atidarė man akis, kokia svarbi mokytojos paskirtis. Mūsų rankose buvo ne tik vaiko ateitis, bet ir tautos pagrindas.

— Kaip ilgai teko mokytojauti Lietuvoje, dirbti stovyklų vargo mokyklose ir išėjimoje? — Karo banga nubloškė į Vokietiją, į Flensburgą. Teko dirbti stovyklos mokykloje iki išvažiavimo į Kanadą. Montrealyje kun. dr. J. Kubilius suorganizavo Aušros Vartų parapijos šeštadieninę mokyklą, kurioje buvau viena iš pirmųjų mokytojų.

— Montessori sistema Lietuvoje nebuvo labai populiari. Kaip ir kada Jūs susidomėjot Montessori pedagogine sistema ir kada pradėjot pagal šią sistemą dirbti su priešmokyklinio amžiaus vaikais? — Persikėlus Chicagon, įsi- jungčiau į Montessori draugijos veiklą. 1963 m. dr. L. ir I. Kriaučeliūnai, supratę mažo vaiko auklėjimo reikšmę lietuviškoje aplinkoje, nupirkę pastatą Marquette Parko apylinkėje (2743 West 69 St.) ir leido juo be jokio atlyginimo naudotis Montessori d-ja. Vaikų nameliai skyrėsi nuo paprasto darželio tuo, kad vaikai yra specialiai pritaikyta aplinka, kurioje šalia bendro vystymosi ir auklėjimo darbo, yra ypatingai pabrėžiamas lietuvių kalbos turtingumas ir įdiegiama jai meilė, noras lankytis mokykla.

— Jūs pradėjau darbą nuo pirmos mokslo metų dienos. — Kokie laimėjimai ir kokie nepasisekimai yra dabar dirbant montessoriniam vaikų daržely ir kokios ateities perspektyvos? — Darbas nebuvo lengvas, teko savo rankomis pasigaminti vaizdingumo priemones kalbait, tėvynės pažinimui mokyti. Vaikas, dirbdamas su paruošta medžiaga, savistoviu darbu ne tik plečia sugebėjimų akiratį, bet taip pat gauna ir gilų vidurinį pasitenkinimą.

— Visas mano užmokestis, kai pastebi vaiko akyse džiaugsmo žiburėlius sprakčiojant ar tai rašant raidę, ar sulipinant — skaitant žodį. — Kaip laikosi Kriaučeliūnų Montessori Vaikų nameliai, kaip sekasi dirbti su trečios kartos vaikais, ypač kad Jūsų vadovaujama mokykla yra vienintelė visoje Amerikoje pagrįsta tik lietuviškos mokyklos išlaikytų? Ar tik jaunųjų tėvų, ar visuomenės rūpestis turėtų būti jungiamas kartu? — Mokinių skaičiai sumažėjus, atsiranda materialinių sunkumų. Montessori d-ja didžiulį jasi, kad Vaikų Nameliai yra vienintelė lietuvių visuomenė, kurioje kalba vedama pilno laiko mokyklėlė. Jos ateitis darosi miglota, jei neatėis lietuvių visuomenė ir pagalba. Mes ruošiam šokių, Dainų šventes (nesakau, kad jų nereikia), bet turėtų būti skiriamas stambesnės sumos ir švietimui. Berods, teko pastebėti vieną kartą Marquette Parko bendruomenę prie bažnyčios rinko aukas mokyklai.

Tėvynės ir mūsų pačių gerovė bei ateitis priklauso nuo praeigūlio, kuriuo mes visi turime bendrą rūpintį — tiek tėvai, tiek bendruomenė. Jau pats laikas yra susirūpinti priešmokyklinio amžiaus švietimu ir auklėjimu. Užsot nuolat ginčijosi dėl politinių įvykių, geriau ruošume paskaitas jauniems tėvams, kad jie galėtų susipažinti su tautinio auklėjimo ir švietimo svarbos klausimais.

— Kaip Jūs asmeniškai jaučiatės mokytojos profesijoje, pagal studijas ir dabar pagal Montessori sistemą tiek metų dirbdama įvairiose mokyklose? — Mokytojos profesija yra kūrybinga, dirbant montessorinėje klasėje. Nuo tavo dvasinio pasirošimo priklauso klasės aplinka, vaikų paruošimas. Tradicinėje mokykloje dirbant, mokytojas yra suvaržytas įvairių programų, taisyklių. Iš vienos pusės darbas atrodo lengvesnis, klasėje tu esi dėmesio centre, tu mokiniui duodi direktyvas, bet už tai dienos yra monotoniškos.

— Montessori klasėje dėmesio centre yra vaikas. Nuo jo priklauso programa, kiekviena diena yra įvairi ir įdomi. — Norėčiau užbaigti kažkieno labai prasmingu palyginimu. "Vaiko siela — tai nuostabus indas. Viskas, kas į jį patenka, virsta sveika, kūrybinga arba liguista grauniančia energija. Tai priklauso, kaip ir kuo mes tą indą pripildome".

— Iš tikrųjų buvo matyti akyse džiaugsmo žiburėliai, kai vaikai čia skirstėsi namo, kalbėdamiesi savo tarpe lietuviškai ir apbardami vienas kitą, jei kuris ne taip, kaip reikia, išdardavo lietuvišką žodį. Pagelbininkai — Danos Šilimaitienės ir Audronės Greimienės — akyse taip buvo matyti džiaugsmas.

— Pailkinę 35-rius metus mokytojos profesijoje išdirbusiai Janina Juknevičienei, šios mokyklos vedėjai, dar daug sėkmingų darbo metų, galvojau — kaip būtų gera, kad maži lietuviukai abi pamainas užpildytų savo kryžstavitim vien tik lietuvių kalba.

— Aš suprantu, kaip žmogus gali iš aukšto žiūrėti į žemę ir būti ateistas; bet negaliu suprasti, kaip jis galėtų žiūrėti dangun ir sakyti, kad nėra Dievo.

— Užtai labai lengva yra dirbti su priešmokyklinio amžiaus vaikais, nežiūrint kelintos kartos įsibūti. Čia tikyt priminti mūsų tautos žadintojo Vinco Kudirkos žodžius: "Koj jaunas, o broli, sek pasėlio grūdą ir dirvos neapleisk".

— Jūsų nuomone, ko reikėtų, kad panašūs vaikų nameliai —

— Jau pavasarį suėjo 35-ri metai, kai esat mokytoja. Kokią įtaką daro mokytojos profesija asmeniškai ir tautiniams išpareigojimams, dabar jai žiūrint iš tolimesnės perspektyvos?

— Kai įstojau į Marijampolės Mokytojų seminariją, niekad negalvojau būti mokytoja. Labai mėgavau piešti, svajojau tapti dailininke.

1941 m. gavau paskyrimą vedėja į Purviškių dviejų komplektų mokyklą (Kauno apskr.) Tuometiniai politiniai įvykiai atidarė man akis, kokia svarbi mokytojos paskirtis. Mūsų rankose buvo ne tik vaiko ateitis, bet ir tautos pagrindas.

— Kaip ilgai teko mokytojauti Lietuvoje, dirbti stovyklų vargo mokyklose ir išėjimoje? — Karo banga nubloškė į Vokietiją, į Flensburgą. Teko dirbti stovyklos mokykloje iki išvažiavimo į Kanadą. Montrealyje kun. dr. J. Kubilius suorganizavo Aušros Vartų parapijos šeštadieninę mokyklą, kurioje buvau viena iš pirmųjų mokytojų.

— Montessori sistema Lietuvoje nebuvo labai populiari. Kaip ir kada Jūs susidomėjot Montessori pedagogine sistema ir kada pradėjot pagal šią sistemą dirbti su priešmokyklinio amžiaus vaikais? — Persikėlus Chicagon, įsi- jungčiau į Montessori draugijos veiklą. 1963 m. dr. L. ir I. Kriaučeliūnai, supratę mažo vaiko auklėjimo reikšmę lietuviškoje aplinkoje, nupirkę pastatą Marquette Parko apylinkėje (2743 West 69 St.) ir leido juo be jokio atlyginimo naudotis Montessori d-ja. Vaikų nameliai skyrėsi nuo paprasto darželio tuo, kad vaikai yra specialiai pritaikyta aplinka, kurioje šalia bendro vystymosi ir auklėjimo darbo, yra ypatingai pabrėžiamas lietuvių kalbos turtingumas ir įdiegiama jai meilė, noras lankytis mokykla.

— Jūs pradėjau darbą nuo pirmos mokslo metų dienos. — Kokie laimėjimai ir kokie nepasisekimai yra dabar dirbant montessoriniam vaikų daržely ir kokios ateities perspektyvos? — Darbas nebuvo lengvas, teko savo rankomis pasigaminti vaizdingumo priemones kalbait, tėvynės pažinimui mokyti. Vaikas, dirbdamas su paruošta medžiaga, savistoviu darbu ne tik plečia sugebėjimų akiratį, bet taip pat gauna ir gilų vidurinį pasitenkinimą.

— Visas mano užmokestis, kai pastebi vaiko akyse džiaugsmo žiburėlius sprakčiojant ar tai rašant raidę, ar sulipinant — skaitant žodį. — Kaip laikosi Kriaučeliūnų Montessori Vaikų nameliai, kaip sekasi dirbti su trečios kartos vaikais, ypač kad Jūsų vadovaujama mokykla yra vienintelė visoje Amerikoje pagrįsta tik lietuviškos mokyklos išlaikytų? Ar tik jaunųjų tėvų, ar visuomenės rūpestis turėtų būti jungiamas kartu? — Mokinių skaičiai sumažėjus, atsiranda materialinių sunkumų. Montessori d-ja didžiulį jasi, kad Vaikų Nameliai yra vienintelė lietuvių visuomenė, kurioje kalba vedama pilno laiko mokyklėlė. Jos ateitis darosi miglota, jei neatėis lietuvių visuomenė ir pagalba. Mes ruošiam šokių, Dainų šventes (nesakau, kad jų nereikia), bet turėtų būti skiriamas stambesnės sumos ir švietimui. Berods, teko pastebėti vieną kartą Marquette Parko bendruomenę prie bažnyčios rinko aukas mokyklai.

Tėvynės ir mūsų pačių gerovė bei ateitis priklauso nuo praeigūlio, kuriuo mes visi turime bendrą rūpintį — tiek tėvai, tiek bendruomenė. Jau pats laikas yra susirūpinti priešmokyklinio amžiaus švietimu ir auklėjimu. Užsot nuolat ginčijosi dėl politinių įvykių, geriau ruošume paskaitas jauniems tėvams, kad jie galėtų susipažinti su tautinio auklėjimo ir švietimo svarbos klausimais.

— Kaip Jūs asmeniškai jaučiatės mokytojos profesijoje, pagal studijas ir dabar pagal Montessori sistemą tiek metų dirbdama įvairiose mokyklose? — Mokytojos profesija yra kūrybinga, dirbant montessorinėje klasėje. Nuo tavo dvasinio pasirošimo priklauso klasės aplinka, vaikų paruošimas. Tradicinėje mokykloje dirbant, mokytojas yra suvaržytas įvairių programų, taisyklių. Iš vienos pusės darbas atrodo lengvesnis, klasėje tu esi dėmesio centre, tu mokiniui duodi direktyvas, bet už tai dienos yra monotoniškos.

— Montessori klasėje dėmesio centre yra vaikas. Nuo jo priklauso programa, kiekviena diena yra įvairi ir įdomi. — Norėčiau užbaigti kažkieno labai prasmingu palyginimu. "Vaiko siela — tai nuostabus indas. Viskas, kas į jį patenka, virsta sveika, kūrybinga arba liguista grauniančia energija. Tai priklauso, kaip ir kuo mes tą indą pripildome".

— Iš tikrųjų buvo matyti akyse džiaugsmo žiburėliai, kai vaikai čia skirstėsi namo, kalbėdamiesi savo tarpe lietuviškai ir apbardami vienas kitą, jei kuris ne taip, kaip reikia, išdardavo lietuvišką žodį. Pagelbininkai — Danos Šilimaitienės ir Audronės Greimienės — akyse taip buvo matyti džiaugsmas.

— Pailkinę 35-rius metus mokytojos profesijoje išdirbusiai Janina Juknevičienei, šios mokyklos vedėjai, dar daug sėkmingų darbo metų, galvojau — kaip būtų gera, kad maži lietuviukai abi pamainas užpildytų savo kryžstavitim vien tik lietuvių kalba.

— Aš suprantu, kaip žmogus gali iš aukšto žiūrėti į žemę ir būti ateistas; bet negaliu suprasti, kaip jis galėtų žiūrėti dangun ir sakyti, kad nėra Dievo.

— Užtai labai lengva yra dirbti su priešmokyklinio amžiaus vaikais, nežiūrint kelintos kartos įsibūti. Čia tikyt priminti mūsų tautos žadintojo Vinco Kudirkos žodžius: "Koj jaunas, o broli, sek pasėlio grūdą ir dirvos neapleisk".

MŪSŲ KOLONIJOSE

Dayton, Ohio

BALFO RINKLIAVA

Lapkričio 14 d. buvo praves-ta Balfio rinkliava. Aukų rinki-mo vėjus tebesitęsė. Iki šiol lie-tuviai gyvena Daytone ir apy-linkėse suaukėjo 550 dol. Kurie dar nespėjo paremti lietuviškos šalpos, malonėkite savo auką pri-siūsti — Saryšis c-o 1922 Leo st. Dayton, Ohio 45404. Aukų rink-liavą praveda Sv. Kryžiaus para-pijos organizaciją Saryšis. Padė-ka dosniems aukotojams ir nuo-latiniams aukų rinkėjui Jonui Kviečiui.

PRIEŠKALĒDINIS ATŠINAUJINIMAS

Kun. Antanas Jurgelaitis, OP profesorius Providence Kolegijos, R.I., sutiko atvykti Daytonan, gruodžio 10-12 dienomis ir pra-vesti religinio susikauptimo va-landėlę. Daytone ir apylinkėse gyvena lietuviai yra kviečiami pasinaudoti švečio dvasiniu pa-tarnavimu ir tinkamai pasiruoš-ti Kalėdų šventėms.

SEŠTADIENINĖ MOKYKLA

Atgaivinta lietuvių šestadieni-nė mokykla ir pradėta lietuvių kalbos pamokos mokyklinio am-žiaus vaikūčiams. Pamokos vyk-ta šeštadienį nuo 10 iki 12 val. Sv. Kryžiaus parapijos salėje. Virš tuozino studentų lanko pa-mokas, nuotaika visų mokinių yra labai darbinga. Pamokoms sumaniai vadovauja Nijolė Biliū-nienė. Linkime išvermės.

KULTŪRINIS SUBATVAKARIS

Gruodžio 11 d. Daytonan at-vyksta Vitalis Zukauskas iš New York. Jo priėmimas bus Sv. Kry-žiaus bažnyčios salėje 7 val.vak. Vitalio pasirodymas visus klaus-tytojus sužavi, užmirštama visi vargai ir rūpesčiai. Tikrai verta atsilankyti ir išgirsti vieno žmo-gaus linksmo teatro. Daytono ir apylinkių lietuviai prašomi gau-siai dalyvauti ir bendrai maloni-ai praleisti laiką.

Parengimą rengia kultūrinių reikalų komitetas vadovaujant Petru Ziūkai. Įėjimas nemoka-mas. Iki malonaus pasimatymo.

MIRTYS

Daytone spalio mėnesį nete-kome dviejų kolonijos gyventojų: Manefos Naujokaitienės, 79 me-tų, ir Stasio Grincevičiaus (Green), 82 metų. Abu mirusie-ji po gedulingų pamaldų iš Sv. Kryžiaus bažnyčios buvo palydė-ti į amžino poilsio vietą — Kal-varijos kapines. Išsėkitės ramybė-je.

Racine, Wisc.

MIRĖ VEIKĖJAS

Lapkričio 1 d. Downers Grove, Ill., mirė Martynas Kasparaitis, ilgus metus gyvenęs Racine, Wis.

Velionis buvo gimęs 1891 m. liepos 13 d. Meldinių km., Ro-zalimo vls., ūkininkų šeimoje. Lietuviškai skaityti ir rašyti iš-moko iš tėvo. Į Ameriką atvy-ko 1911 gegužės mėn. Iš karto ap-sistėjo Waukegan, Ill., bet grei-tai persikėlė į Racine, Wis. Tu-jau įsijungė į lietuviškas orga-nizacijas — TMD, SLA ir "San-darą". Platino Lietuvos laisvės bonus. Įsteigė lietuvių kalbos mo-kyklą ir joje mokytojavo. 1930 Vytauto Didžiojo metais lankėsi Lietuvoje ir ten vedė Veroniką Kazlauskaitę. Išaugino dvi duk-ras — Danutę ir Mildą.

1940 m., kai Lietuvą okupavo rusai, energingai organizavo pro-testo akciją. Įsijungė į Altos ir Balfio veiklą. Buvo ilgametis Ra-cine Altos skyriaus pirmininkas. Nuo 1935 m. buvo TMD cent-ro valdybos sekretorius ir kny-gius, todėl jo namuose buvo gau-sybė lietuviškų knygų.

Prieš keletą metų, sveikatai menkėjant, persikėlė gyventi pas dukterį Mildą ir žentą Albina Gedspudus 1 Rockford, Ill. Kai

žentas dėl tarnybos buvo perkel-tas į Chicago, su jo šeima per-sikraustė į Downers Grove, Ill. Ten ir mirė.

Velionis buvo pašarvotas Ra-cine, Wis. Altos skyrius suruošė atšveikinimą, kurį pravedė M. Tamulėnas. Kalbėjo dr. Adolfas Palaitis ir Vl. Vilcinas.

Palaidotas iš Sv. Kazimiero bažnyčios Sv. Kryžiaus kapinėse Racine, Wis. Pamaldas laikė ir pamokslą pasakė iš to paties kai-mo kilęs kun. Antanas Tamošai-tis, SJ.

Jurgis Milas

St. Petersburg, Fla.

KAS NAUJA DABAR KOLONIJOJ

Spalio 30 d. įvyko Lietuvių klubo valdybos ir direktorių po-sėdis du ketoje klubo salėje. Da-romas salės praplėtimas, todėl pristatoma nauja virtuvė, baras, prausyklos, mažoji salė ir bu-tas. Dar niekada nebuvo tiek daug narių įtraukta į klubo su-tvarkymo reikalą, kaip dabar. Pirmininkas A. Karnius, valdy-ba, direktoriai ir 5 komisijos dirba įvairiose srityse, kad gruod-žio pradžioje gal galėtų būti baigtas klubo patalpų praplėti-mas. Tas rodo, kad klubo va-dovybė sugeba visus jungti ir didelius darbus atlikti. Nariai ir kolonija laukia, kada vėl ga-lės rinktis į patogesnes ir erd-vesnes patalpas.

Jungtinis Liet. organizacijų komitetas ėmėsi gražios akci-jos, pasiūsdamas pareiškimus prez. Fordui ir sekr. Kissingeriui ir prašydamas pripažinti Pr. ir Alg. Brazinskams politi-nių pabėgėlių statusą su teise nuolat pasilikti Amerikoje.

Klubo darbšti Moterų sky-riaus valdyba su talkininkais spalio 31 d. suruošė pikniką Se-minole parke. Graži gamta, ska-nūs pietūs, gausūs laimėjimai, žaidimai, šokiai sudarė sąlygas 140 dalyvių pabendrauti ir klubo praplėtimui lėšų sukelti. Pa-dėka visiems.

Liet. Katalikų komiteto ini-ciatyva ir šiemet lapkričio 2 — Vėlinių dieną susirinko lietu-čiai ir Kalvarijos katalikų kapi-nes. Išklause vietos vyskupo mišijų, susirinkusieji organizuo-tai aplankė lietuvių kapus, pa-simeisdami už čia palaidotus ir

už Lietuvą bei jos kovotojus, nežinia kur palaidotus. Susikau-pimams vadovavo kun. T. De-gutis ir K. Kleiva.

Lietuvių klubo meno vienetai — tautinių šokių grupė, vado-vaujama A. Karnienės ir mo-terų oktetas, vadovaujamas E. Rūkšteliene, lapkričio 8 d. at-liko programą Gulfporto biblio-tekinių organizacijos subuvi-me. Šokėjai davė 3 šokius, ok-tetas 4 dainas. Už gražią lietu-vių reprezentaciją šokių ir dai-nos meno vienetais padėjo vietos burmistras ir organizaci-jos vadovybė. Gulfporte gyvena daug lietuvių.

Sekančios liet. Kristaus Ka-raliaus pamaldos įvyks lapkri-čio 21 d., 4 val. p. p. Holy Name bažnyčioje.

Klubo biuletenis "Lietuvių Zi-nios" Nr. 7 išeis lapkričio 27 d. ir bus p'atinamas lapkričio 28 d. tarp 1 ir 2 val. p. p. klubo kie-me. Kol klube negalima susi-rinkti, biuletenis yra labai svar-bi informacija kolonijai.

Keičiantis sezonui, keičiasi ir veidai kolonijoje. Sugrįžo dr. V. ir dr. A. Valiai čia žiemavoti. Dr. J. Starkus, trumpai pavie-šėjęs, išvyko į Chicago, dr. P. Starkienė pasiūlo, Pas A. ir A. Karnius sveičiavosi giminės J. ir V. Šernai iš Kalifornijos, A-tostogavo Tautos Fondo valdy-bos pirm. inž. Kavaliūnas su žmona iš New Yorko. Dr. J. Kaškelis iš Kanados, pavergtųjų tautų veikėjas, čia jau žiemavo-ja.

Kz. Ažytėnas

BALFO PARENGIMAS

Lapkričio 14 d. įvyko Balfio 143 skyr. parengimas, kuris davė gra-žiaus pelno. Diena buvo maloni, 80 laipsnių šilumos, svečių buvo gausu. Ju tarpe buvo prel. Jonas Balkūnas, kun. J. Gasiūnas ir daugelis iš šiaurės atvykusių į šiltąjį St. Petersburgą. Šiuo met St. Pe-tersburge Balfio vėjus eina prie pabaigos, Balfio darbuotojai di-delę dalį lietuvių aplankė eidami nuo durų prie durų.

Džiugu pastebėti, kad St. Pe-tersburgo lietuviai draugiškai pa-sitinka Balfio rinkėjus, mielai ski-ria reikiama sumą Balfio šalpai, geru žodžiu atsiliepa apie Balfio darbuotojus, jų pastangas, sugai-štą laiką.

Valdyba

A. + A. ANNA MENSTER

Pagal tėvus Lekawitch

Gyveno Chicago, Illinois, Bridgeporte. Mirė lapkričio 20 d., 1976 m., 3:00 val. ryto, sulaukusi 85 metų amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Vilniuje. Amerikoje išgyveno 64 metus. Kūnas pašarvotas Friedrichs koplyčioje, 320 West Central Road, Mt. Prospect, Illinois.

Laidotuvės įvyks antradienį, lapkričio 23 d. iš koplyčios 11:00 val. ryto bus nulydėta į Lietuvių Tautines kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįsta-mus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Pasilikite dideliame nullūdime: duktė Roberta ir žentas Clarence Rogers.

Laidotuvių direktorius Friedrichs, Tel. 255-7800.

Mylimai motinai mirus,
MILDĄ PANARIENĘ ir šeimą
nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Aldona ir Alfis Simonaičiai
Adelė ir Benas Simonaičiai
Audronė ir Andrius Gaižiūnai

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO HALSTED STREET TEL. — CA 5-7252
RADIO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSŲ TELEVIZIJŲ APARATŲ
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

L. Rėzos minėjime lapkričio 14 d. Jaunimo centre skaitė paskaitas dr. P. Jonikas (kairė) ir dr. V. Maciūnas. Viduryje — D. Bylaitienė, programą įrašiusi į specialias juosteles radijo transiacijoms. Nuotr. A. Šestoko

Worcester, Mass.

LIETUVOS KARIUOMENĖS SVENTĖS MINEJIMAS

Lapkričio 21 d., sekmadienį, Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuo-

pa 10 val. ryto buvo užprašiusi Sv. Mišias už žuvusius karius, šaulius partizanus, savanorius ir kitus tautos didvyrius, kurie pa-aukojo savo gyvybes už Lietuvos laisvę. Ryta, 9:30 val. visi šau-liai uniformuoti ir neuniformuo-

JONUI ČINIKUI MIRUS,

jo broliui „Draugo“ administratoriui KUN. PETRUI ČINIKUI, MIC, žmonai JOSEFINAI, dukroms PRANEI, JEANNE ir ZUZANAI su šeimomis, seseriai GENOVAITEI PILIPAUSKIENEI su šeima ir visiems artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia ir su visais liūdesyje jungiasi

„DRAUGO“ ADMINISTRACIJOS TARNAUTOJAI,
REDAKCIJA IR SPAUSTUVĖ

A. + A.

ONA BENDORAITIENĖ DROMANTAITE

Jau vieneri metai, kai mirė mūsų mylima žmona, mama ir uošvė.

Iškilmingos šv. Mišios už jos sielą bus at-našaujamos lapkričio mėn. 27-tą dieną, 8:30 val. ryto švenčiausios Mergelės Marijos Gimi-mo bažnyčioje.

Giminės, draugai ir pažįstami prašomi pa-maldose dalyvauti ir prisiminti Oną Bendorai-tienę savo maldose.

VYRAS, SŪNŪS ir MARČIOS

A. + A. Jedzei Kviecinskienei mirus,

jos seserį JUZYTĘ ir STASĮ RAMUS, sūnus VYTAU-TĄ ir RIMĄ su šeimomis, taip pat jos brolius su še-imomis Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame.

Juozas ir Laima Jucaičiai
Antanas ir Aurėlija Jucaičiai

PUIKI DOVANA SVENČIŲ IR KITOMIS PROGOMS

ŠV. RAŠTO NAUJOJO TESTAMENTO

ANTRA LAIDA

— Išleido —

LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBĖ

Mecenatas — Prel. Juozas Karalius

Naujasis Testamentas yra praktiško formato ir tās kietas virš-lais Vertimas padarytas gražia lietuvių kalba Meconato dės laide parduodama prietnams kaina.

Gaunama „DRAUGO“ knygyne
Kaina — \$5.00

Illinois gyventojai prašomi pridėti 50 centų mokesčiama ti per-siuntimui (kitur gyvenantieji pridėkite 25 centus).

Gera proga visiems įsigyti Naująjį Testamentą. Sigskit užsakymus

DRAUGAS
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

DRAUGAS, pirmadienis, 1976 m. lapkričio m. 22 d.

5

ti rinkosi į Sv. Kazimiero para-pijos salę, iš kurios organizuotai su vėliavomis buvo einama į baž-nyčią. Tolimesnis Lietuvos kariuome-nės šventės minėjimas buvo su-jungtas su kuopos 5 metų įkūri-mo sukakties minėjimu.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems kad 1976 m. lapkr. 18 d. mirė mūsų mylima mama, uošvė ir močiutė

A. + A. KAROLINA MASTIENĖ JANKEVIČIŪTE

Gyveno 2555 W. 58th Street, Chicago, Illinois.
Gimė 1903 m. gruodžio 2 d. Lietuvoje.
Amerikoje išgyveno 26 m.

Kūnas pašarvotas Mažeikos-Evans koplyčioje, 6845 S. Western Ave.

Laidotuvės įvyks antradienį, lapkr. 23 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Svč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines draugus ir pažįstamus da-lyvauti šiose laidotuvėse.

Nulūdė lieka sūnus Viktoras, marti Roma, anūkas Linas, Lietu-voje sesuo Valė ir kiti giminės.

Laidotuvių direktorius Evans ir Sūnūs, Tel. 737-8600

MAŽEIK & EVANS

Laidotuvių Direktoriai
6845 SO. WESTERN AVENUE
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAMINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TEVAS IR SŪNUS
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS:
2533 West 71st St. Tel. GROvenhill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-9
AIKŠTE AUTOMOBILLAMS STATYTI

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
4330 - 34 South California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YARds 7-1741-2

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvų Direktorų Asociacijos Nariai
ANTANAS M. PHILLIPS
TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS
1307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-3401
STEPONAS G. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŪS
2814 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672
3424 W. 60th STREET Tel. REpublic 7-1213
11820 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

628 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
POVILAS J. RIDIKAS
1254 SO. HALSTED STREET Tel. YARds 7-1911
JURGIS F. RUDMIN
3219 SO. LITUANICA AVE Tel. YARds 7-1138-39
VASAITIS - BUTKUS
1446 SO. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1063

APLŪNIMUS

× Kun. Viktoras Rimšelis, MIC, Chicagos marijonų vienuolyno vyresnysis, ir kun. Stasys Saplys, MIC, vienuoliojos vice-provinciolas, lapkričio 23 d. išvyksta į Marianapolį, kur vidury savaitės turės specialius posėdžius. Kun. V. Rimšelis iš ten vyks į Detroitą vykstantį Liet. Katalikų Mokslo akademijos suvažiavimą vadovauti teologinei sekcijai ir skaitys paskaitą ateinančių penktadienį, lapkričio 26 d. Į Chicago grįš ateinančių sekmadienį.

× Stasys Daunys, buvęs daugelio laikraščių bendradarbis, jau ilgesnis laikas negaluoja, kankinamas sunkios sklerozės, šiuo metu yra Cermak House senelių namuose, Cicero, Ill. Aukštas ligitoninės kainas mokėjo iš savo pensijos ir santaupų. Kai santaupos baigsis prie pensijos pridės vadinama medicininė pagalba. St. Daunys aplankiusis atpažįsta, tačiau sunkiai. Šiam buvusiam aktyviam spaudos bendradarbiui, išvalgiam politinių straipsnių autoriui, šimet sukako 67 metai. Ligitonis nei skaitymu, nei televizija nesidomi.

× Dail. Vladas Vaičiūčio dailės darbų paroda atidaroma gruodžio 10 d. 7 v. v. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Paroda globoja jurbarkiečių komitetas.

× Pensininkų s-gos narių susirinkimas bus lapkričio 24 d., trečiadienį, Gage Park Fieldhouse patalpose, 55 ir Western gatvių kampas.

× Aukų po 5 dol. atsiuntė: J. Valauskas, St. Petersburg, K. Kaminskas, Bayside, Br. Burba, Dearborn, Vincas Morkvenas, Gulfport, Vyt. Prūsaitis, Toronto, A. Ziūraitis, Crete, G. Bielskus, Oaklawn.

× Igesniais žiemos vakarais geria paskaitymų knyga yra J. Demereckio "Savanorio ir kontžvalgybininko atsiminimai", gau nama "Drauge". Kaina \$4.00, kietais virš. 5 dol.

× Kražiškių sambūris Chicagoe kviečia visus buvusius Kražių Zburio gimnazijos auklėtinius, mokytojus ir visus kražiškius atvykti į susižiavimą - pobūvį š. m. lapkričio 27 dieną, vakare, Jaunimo Centro kavinėje. Registruotis tuojau pat, skambinant šiuo telefonu: 312 — 925-5396. Rytojais dieną, lapkr. 28, įvyks Kražių skerdynių minėjimas. (pr.)

× Lietuvių Operai, likusiai skoloje po lietuviškų operų pastatymo praeitą pavasarį, tas skolas dalele sumažino šie geradariai:

- Lietuvių Moterų Federacijos Philadelphijos klubas 50 dol.,
- Ona Jurskienė ir Sniegulė Jurskytė iš Philadelphijos — 50 dol.,
- Jonas Paronis — 200 dol.,
- Stasė ir Vytautas Paulioniai — 100 dol.,
- Eugenijus Bartkus — 100 dol.,
- Jonas Jurkūnas — 100 dol.,
- Dr. Vytautas Tauras — 50 dol.,
- Elena Pranskevičienė — 50 dol.,
- Albinas Beniulis — 50 dol.,
- Juozė Augaitytė — 30 dol.,
- K. J. Marčulionis — 25 dol.,
- Alfonsas Bruzga — 20 dol.,
- Paulius Šimoliūnas — 20 dol.,
- Balys Pakštas — 20 dol.,
- Adolfas Orvidas — 10 dol.

× Jiems mūsų Opera taria nuodžiūsią ačiū. Jei ir kiti prie šio tikslo galėtų prisidėti, mes visi būtume už tai didžiai dėkingi. (pr.)

× Rašyt. Eduardas Cinzas, gyvenantis Briuselyje, Belgijoje, šiuo metu viešnagėja Amerikos žemyne. Buvo nuvykęs į Montrealį, kur jam įteikta Vinco Krėvės vardo literatūrinė premija už romaną "Raudono arklio vasara". Lankydamas savo seserį, šiuo metu rašytojas yra ilgėliau stablėjęs Chicagoe. Praėjusį penktadienį jis, lydymas savo sesers dukterų ir kitų giminių, lankėsi taipgi "Drauge", kur turėjo progos pasikalbėti su dienraščio redakcija ir joje dirbančiais rašytojais.

× Kun. Aloyzas Jaunius ir kun. Juozas Lechavičius gana sunkiai serga ir jau kuris laikas gulį Sv. Kryžiaus ligitonėje. Kun. Zenonas Gelažius yra paguldytas Central Community ligitonėje, kur daromi didesni tyrimai. Visi trys turės gydytis ilgą laiką.

× "Lithuanian Museum Review", St. Balzeco lietuvių kultūros muziejaus biuletinis, išėjo iš spaudos. Be žinių, jame yra anglų kalba Romo Kinkos straipsnis apie lietuvių kalėdinius papročius.

× Jonas K. Karys, Bridgeport, Conn., žinomas ekonomistas, kelių knygų autorius, parėmė mūsų spaudos darbus. Ačiū.

× Teofilė Mišauskienė iš Union Pier, Mich., prie prenumeratos mokesčio pridėjo 9 dol. auką. Ačiū.

× Sofija G. Liubartienė iš Phoenix, Ariz., aukojo 9 dol. Dėkui.

× Henrikas Bokas, žinomas Chicagos skautų veikėjas, šiuo metu yra persikėlęs gyventi į Sun City, Arizon. Neseniai įteikė 10 dol. auką "Draugui". Labai ačiū.

× "Dėkui už kalendorių" — višumet jo laukiame — rašomums Janina Stankus iš Lincoln, Ill., siūsdama savo 10 dol. auką. Labai ačiū.

× Aldona Dankienė, Lietuviško radijo valandos Chicagoe vedėja, kuris įvyks gruodžio 18 d. naujoje Sv. Kazimiero parapijos salėje. Rašytojas Jur-

LKMA X-jo suvažiavimo rengimo komitetas su spaudos atstovais. S. di Renata Cečiuraitė, Lilė Gražulienė, prof. dr. Justinas Pikūnas — pirmininkas, Rita Garliuskaitė ir kun. Viktoras Kriščiūniūnas. Stovi: Alfonsas Nakas, Jonas Duncia, Jurgis Mikaila, Viktoras Veselka, Vacius Lelis ir Antanas Grinius. Trūksta dr. Kęstučio Kėblio, Jadvygos Damsušienės ir Aidos Smalinskaitės. Nuotr. Jono Urbano

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBESĖ

— L. Valiukas, J. Činga ir J. Kojelis, Los Angeles Calif., įėjo į jungtinį baltų komitetą I. S. Hayakawos kandidatūrai į JAV senatą parenti. Komitetas rinkiminėje kampanijoje dalyvaavo aktyviai: su kandidatu pravedė pasikalbėjimą, Californijoje gyvenantiems baltams pasiūntė per 2000 laiškų. Hayakawa rinkimus prieš labai stiprų oponentą senatorių John V. Tunney laimėjo. Labai įdomu, kad televizijos debatuose, kritikuodamas oponento nusistatymą užsienio politikos klausimais, Hayakawa naudojo Pabaltijo valstybių argumentą.

— Poetas kun. Leonardas Andriekus, Lietuvių Rašytojų draugijos pirmininkas, specialiai atvyksta į Los Angeles dalyvauti tradiciniame literatūros vakare, kuris įvyks gruodžio 18 d. naujoje Sv. Kazimiero parapijos salėje. Rašytojas Jur-

gis Gliuda pristatys naująjį Andriekaus poezijos rinkinį "Už vasaros vartų". Programoje taip pat dalyvaus vietos rašytojai ir kiti menininkai: Al. Rūta, Bernardas Brazdžionis, Pranas Visvydas, Dalila Mackialienė. Komp. Giedra Gudauskienė Andriekaus eilėraščiams rašo muziką. Naujasis dainas atliks sol. Birutė Dabšienė, akompanuojant pianistei Raimundai Apekytei.

— Alberta Astraitė, ankščiau gyvenusi Grand Rapids, Mich., vėliau Guam, šiuo metu įsikūrė San Francisco, Calif. Apgailėstauja, kad netikėtai mirė jos sesers Marytės Astraitės - Currier dukrelė Joana, kuri buvo palaidota Visų Šventųjų dieną.

— Politinių studijų savaitgalis, organizuojamas Los Angeles LFB sambūrio, įvyksta 1977 m. vasario 4 ir 5 d. Politinių klausimų svarstybose dalyvaus

kviesti svečiai iš kitų vietovių ir vietinės pajėgos. Savo nusistatymus išreikšti turės progos ir kiekvienas šio politinio savaitgalio dalyvis. Los Angeles LFB sambūriui vadovauja Algis Raulinaitis, kuris šiuo metu yra išvykęs ilgesnei turistinei kelionei į Pietų Ameriką.

URUGVAJUI

— Urugvajaus lietuvių kolonijai prasidėjo lietuvių kalbos pamokos. Moko Genė Josponienė, Rosa Lesinskienė, Birutė Mačanskienė. Pamokos vyksta penktadieniais.

— Jaunimas jau baigia įrengti jaunimo būstinę salėje, kurią jiems pavedė U. L. Kultūros draugija. Sienos piešinį daro dr. Alfr. Stanevičius.

— Juliaus Čyžo kanklininkams padovanotas žemės sklypas buvo paleistas į loteriją, bet liko nelaimėtas, dabar paroduodamas. Sklypas randasi gražiame pajūry.

— U. L. Kult. draugijos patalpose įvykusi Pavasario šventė, praėjo labai gražiai. Šoko libanietiški, vengrų tautiniai ansambilai ir lietuvių "Ažuolynas". Mita. Urugv. Liet. Kult. draugijos titulu laimėjo Marta Silvina Sapokaitė. Programai vadov. M. Ines Kamandulytė ir Rik. Geležauskas.

VOKIETIJOJE

— Doma Jonušienė su savo sesute Stase Moosblech susilaukė svečių iš Argentinos. Vokietijoje svečiuojasi Antanas Jonušas su dukra. Senas argentinietis labai puikiai lietuviškai kalba ir domisi lietuvių gyvenimu. Doma Jonušienė įteikė savo brolio dukrai labai žavius lietuvių tautinius drabužius.

— Siuntiniai į Lietuvą eina, bet muitas nežmoniškai didelis. Jis pakilo net 300%. Nežiūrint baisaus sovietinio išnaudojimo, mūsų tautiečiai siunčia saviems siuntinius, mokėdami reikalaujamą muitą.

ESTIJOJE

— Rašytojo Balso Sruogos kačetinius atsiminimus — "Dievų mišką", išverstus į estų kalbą, išleido leidykla "Eest Raamat" Taline 28,000 tiražu. Iš lietuvių kalbos vertė V. Strikaitienė.

MIRĖ A. A. JONAS ČINIKAS

A. a. Jonas Činikas

Po trumpos ligos, bet kelių labai skaudžių operacijų praeitą penktadienį, lapkričio 19 d., 4:35 val. popiet Hinsdale ligitonėje mirė a. a. Jonas Činikas. Velionis buvo gimęs 1913 m. ir augęs Chicagoe, bet ilgą laiką gyvenęs Downers Grove, Ill. Jis kurį laiką dirbo kaip mašinistas. Vėliau buvo vienintelė pagalba uošviams Milkevičiams, kurie buvo ilgamečiai užėgus ant Ogdan Ave. prie Downers Grove, Ill., savininkai.

A. a. Jonas Činikas buvo vedęs Juozefiną Milkevičiūtę iš Chicagos 1939 m. birželio mėn. Jie išaugino tris dukteris: Praną — pianino magistrę ir mokytoją, Jeanne — biologijos magistrę ir mokytoją Chicagos viešoj mokykloj, sukūrusią šeimą su George Lettner, Zuzaną — Downers Grove miesto mokytoją, ištėkėjusią už Terry Voss.

Velionio šeimoje nulūdime liko ne tik žmona ir dukros, bet ir brolis kun. P. P. Činikas, MIC, sesuo Genovaitė Pilipauskienė, jos vyras Bronius ir jų dukterė Marijona su vyru Ed Kirby. Velionis lankė St. Leo pradinę ir aukštesniąją mokyklas

Chicagoe ir baigė 1931. Jis buvo malonaus būdo žmogus ir kartu su uošviu sėkmingai vedė biznį. Jo uošviai buvo Chicagos Dievo Apažijos parapijos nariai iki depresijos laiku, kai atliekamus kelis dolerius investavo ir ilgus metus išlaikė labai populiarią užėgą Downers Grove priemesty. A. a. Juozas Milkevičius mirė prieš šešerius metus ir jo žmona Pranė — prieš trejus metus.

Laidotuvės įvyksta šiandien, lapkričio 22 d., iš Toon laidotuvių įstaigos, Downers Grove, Ill., (Main Street) į Sv. Juozapo parapijos bažnyčią, iš ten į Resurrection mauzoliejų, Argo, Ill.

Nebūtų įmanomi žmogaus santykiai su žmogumi, jei nebūtų pasitikėjimo tarpusavio ištikimybė. Negali būti bičiulis tas, kurio bičiulystės tėra akimirksnotai. Visų asmeninių ryšių versmė yra žmogaus patikimumas ne tik šiuo momentu, bet ir visą laiką. Išikimybė liudija žmogaus moralinę rimtį.

Dr. J. Girmius

Po "Eglutės" vakaro Clevelande. Matyti R. Babickas, seselė Ignė, sol. G. Cepauskienė ir V. Puškorius. (Platėnis aprašymas buvo Drauge lapkričio 9 d. laidoje) Nuotr. Vl. Bacevičius

AUSTRALIJOJE

— Lietuvių dienos ruošiamos gruodžio mėn. paskutinėmis dienomis Melbourne. Atidarymas įvyks gruodžio 26 d. Dallas Brooks salėje. Rengimo komitetui vadovauja K. J. Lynikas. Pakviesti dalyvauti aukšti Australijos valdžios atstovai. Koncertinėje programos dalyje dalyvaus iš Chicagos atvykę solistai N. Linkevičiūtė, B. Prapuolenis, Kanados lietuvių tautinių šokių grupė "Gyvataras", Melbourne "Klumpakojis", vietiniai chorai ir kitos meno pajėgos.

OKUP. LIETUVOJE

— Po karo okup. Lietuvoje buvo iš naujo atkurdinti stumbrai, atvežti iš Lenkijos gėrių. Tarp maišigalios ir Sirvintų gėriose laikėsi keturi stumbrai, tačiau vieną stumbrą nušovė Dūkštų apylinkės Grabijolų kaimo gyventojai — Bonifacas Karpovičius ir Pranas Pečiulis. Teismas juodu nubaudė vieneriems metams pataisus darbų ir 5000 rublių pinigine bausme.

— 1975/6 metų medžioklinio sezono metu Lietuvos medžiotojai sumedžijo ir Sovietų Sąjungos eksporto rinkai pateikė 2,800 briedžių, 7,600 stirnų, 3,160 šernų.

— 800 žvejų mėgėjų būrelių šiuo metu veikia okup. Lietuvos teritorijoje.

— Mirė Liudvikas Algimantas Gedgaudas, Raseinių I-sios vidurinės mokyklos mokytojas.

ARGENTINOJE

— ALOS Tarybos posėdis įvyko SLA rūmuose, šių metų spalio 8 d. Posėdį atidarė pirmin. R. Stalioraitis, sekretoriavo sekr. kun. A. Steigvilas. Gauti raštai iš Pas. L. bendruomenės ir Rosario bendruomenės. Taip pat gautas laiškas iš Šiaurės Amerikos Fizinio auklėjimo sąjungos, kuriame praneša, kad 1978 m. liepos mėn. įvyks lietuvių sporto olimpiada Toronte. Vasario 16 d. proga, vasario 12 d. šeštadienį iškilmingas aktas lietuvių salėje. Vasario 13 d. pamaldos katedroje. Susivienijime daug dirba L. Stankevičius, I. Simanaušienė, Z. Valentinaitė, M. Barzdžiūnė, L. Centre — N. Zavičkaitė, E. Rudytė. Liet. parapijų ses. Angelika O. Butrimaitė, kun. A. Steigvilas.

— Romas Deveikis grįžo iš kelionės po Š. Ameriką, kur aplankė seserį dr. Audrą Deveikytę, gimines bei pažįstamus. Jam grįžus tuojaus išvyko jo brolis Juozas Deveikis, SLA organizacijos pirmininkas, į Kanadą aplankyti savo sužieduotinės. Taip pat lankysis ir Š. Amerikoje.

PAS LATVIUS

— Muensteryje, Vakarų Vokietijoje, kur yra latvių gimnazija, šaukiamas IX Latvių centro tarybos posėdis. Bus svarstomi latvių gimnazijos, bendrabučio išlaikymo, "Latvijos" laikraščio leidimo ir kiti organizaciniai bei kultūriniai klausimai.

— Latvių centro komiteto posėdyje, Koelne, spalio mėn. 16 d. Stuttgarto dainos šventės orga-

Chicagos žinios

STIPRUS SENIS

James Kamper, to pat vardo apdraudos bendrovės steigėjas, taip sėkmingai jai vadovavo, kad dabar jos turtas siekia 2 bil. dol. Dabar J. Kamper jau sulaukė 90 m., bet vis dar tebedirba savo įstaigoj.

TARPTIKYBINĖ KONFERENCIJA

Žmogaus teisių klausimais lapkričio 29-30 d. Chicagos universitete įvyks protestantų, stačiatikių ir katalikų konferencija, kurioje bus svarstoma Helsinkio sutartis, žmogaus teisės, religijos persekiojimams Sovietų Sąjungoje. Konferenciją organizuoja amerikiečių-žydų komitetas. Dalyvaus ir kun. K. Pugevicius.

KALĖDOS MUZIEJUJE

Mokslo ir pramonės muziejuje Chicagoe kalėdinė programa bus nuo lapkričio 26 d. iki sausio 1 d. Meninę programą atliks 150 chorinių grupių iš mokyklų ir parapijų. Bus pastatytos 28 didžiulės Kalėdų eglutės. Su sava kalėdinė programa pasirodys 34 tautinės grupės. Scenos programa bus gruodžio 2-19 d.

BUTAI PRIEMIESCIUOSE

Privati Home Investments Fund bendrovė gavo iš federalinio izdo 762,000 dol. parūpinti nuomų primokėjimus neurtinngoms šeimoms, kurios iš Chicagos išsikels gyventi į priemiesčius.

nizavimo komiteto pirmininkas J. Kiploks, darydamas pranešimą apie dainų šventę, pareiškė, kad gautos pajamos padengs vilas išlaidas ir deficitą nenumatoma. Pati dainos šventė pasisekusi gerai. (t)

STASYS DZIUGAS

Kiškučio vardinės

Per miškelį, per laukus Eina kiškis pas vaikus. Pasiremdamas lazda, šoka, straksi, ei-da-da.

O maišely ant pečių Neša, tempia dovanų. Tiems, kur mokosi gerai, Jis daugiausia duos tikrať.

Tai gražiausia kalėdinė dovana mūsų mažiesiems skaitytojams. Mellė tėvų žemei, mažųjų džiaugsmui ir dail. Vl. Stančikaitės gražios iliustracijos šia knyga padarė daugiausia mėgtamą mažųjų skaitytojų tarpe. II-ji laida. Kaina \$2.50. Lietuviškos Knygos Klubo nariams \$1.75.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4543 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629

PRANEŠIMAS

"Draugo" administracija apgailėstaudama praneša skaitytojams, kad dėl kainų pakilimo, turi pakelti ir prenumeratos kainas. Nuo ateinančių metų sausio pradžios "Draugo" kaina bus:

Chicagoe, Cook apskrityje ir Kanadoje	metams \$30.00, 6 mėn. \$17.00,
Kitur Amerikoje	28.00, " 16.00.
Užsienyje	31.00, " 19.00.
Savaitinis "Draugas"	20.00, " 13.00.